

Misiunea de Observare Promo-LEX a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021: Noi detalii privind desfășurarea scrutinului

#observatorPromoLEX

Misiunea de Observare Promo-LEX a Alegerilor
Parlamentare Anticipate din 11 iulie 2021

**NOI DETALII PRIVIND
DESFĂȘURAREA SCRUTINULUI**

Ora 19:00

11 iulie 2021

Ora: 19:00

*Misiunea de Observare Promo-LEX a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 constată că din **totalul de 464 de semnalări raportate** de către observatorii Promo-LEX până la 14:00, de către echipa centrală a Misiunii Promo-LEX **au fost prelucrate 342**, dintre care în **prezentul comunicat sunt***

incluse 131 de incidente.

Noi detalii privind desfășurarea scrutinului:

Misiunea Promo-LEX de observare a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 constată,

Zvonuri, tentative sau chiar situații de recompense materiale sau bănești oferite alegătorilor în perimetrul de 100 m al secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 3 cazuri

- **SV 37/021 Căușeni, Hagimus.** La orele 14:45 erau zvonuri despre faptul că se oferă recompensă bănească pentru voturi. Alegătorii au votat, dar când au ieșit din SV domnul care a promis bani, nu mai era.
- **SV nr. 35/38, Ungheni, Florițoaia Veche.** Observatorul Promo-LEX a fost informat din mai multe surse că printre persoanele aflate în fața secției de votare sunt reprezentanți ai unui concurent, care ar face agitație electorală. Observatorul Promo-LEX, s-a deplasat către acel grup, iar localnicii au explicat că li s-a propus recompensă financiară pentru vot, susținere și să se afle lângă secția de votare și să îndemne alte persoane la rândul lor să voteze. Recompensa ar urma să fie primită la sfârșitul zilei.
- **SV 37/25 Cocieri, Regiunea Transnistreana.** La ora 16.00, un alegător a informat mai multe persoane că a votat o dată cu buletinul lui și fișa de însoțire a copilului, iar altă dată mai venit odată și a votat prezentând buletinul său și fișa sa de însoțire. La Dubăsari, în regiunea hidrocentralei, este un post vamal, unde alegătorilor li se achită câte 200 ruble transnistrene pentru fiecare ștampilă pe fișa de însoțire.

Transportarea organizată a alegătorilor (autocare, microbuze sau alte unități de transport care în mod normal nu ar avea ce căuta în preajmă) – 6 cazuri.

- **SV 37/25 Cocieri, Dubăsari.** La 14.30 un microbuz cu n/î E884PH, de model Mercedes-Benz, albastru, a transportat 8 persoane. Din spusele alegătorilor transportul este organizat din partea a doi concurenți.
- **SV 13/001 Dondușeni, Dondușeni.** Un automobil de marca BMW, n/î KAM520, de culoare argintie a transportat cel puțin 6 alegători la BESV. Automobilul a fost observat de 2 ori de către observatorul Promo-LEX și de alte ori de către alte persoane. Un alt observator din SV spune că mașina transporta oameni în favoarea unui concurent.
- **Ustia, Regiunea Transnistreană.** Lângă podul de la Ustia, r. Criuleni, la orele 15.40, un automobil de model Lada de culoare roșie, n/î E983AM, a transportat de mai multe ori alegători din s. Ustia. Se transporta a câte 5 persoane la fiecare tură. Șoferul se numea "Volodea". O doamna a zis că dacă votează pentru un concurent vor obține 200 de ruble pe strada Frunze din or. Dubăsari.
- **SV 36/37 Rezina, Regiunea Transnistreană.** La ora 17.10 automobilul de marca Volga, culoarea gri, n.î. P758 AC a fost observat deja de 3 ori, transportând organizat câte 4-5 alegători de fiecare dată
- **SV 37/33 Sănătăuca, Regiunea Transnistreană.** La ora 15.48 a fost observată în mod repetat transportarea alegătorilor cu mașina de model Audi, numărul de înmatriculare K 341 AK, culoarea neagră-albăstrie, cu același șofer care a fost văzut dimineața. Pasagerii vorbeau despre faptul că trebuie să meargă după bani, iar una din doamne, care a fost adusă nu știa pe cine să voteze și alta i-a spus să voteze un anumit concurent electoral.
- **SV 37/37 Regiunea Transnistreană.** Aproximativ la ora 17:46, la circa 50m de secția de votare, observatorul a identificat automobilul de marca Opel minivan, cu numărul de înmatriculare P975CE, ce a transportat la SV, circa 7-8 persoane, după care a părăsit locul. Acest automobil a fost observat de cel puțin două ori.

Înteruperea pe parcursul zilei votării a procesului de filmare a operațiunilor electorale – 15 cazuri.

- **SV 31/21, Șoldănești, Mihuleni.** Procesul de filmare a fost întrerupt imediat cu deschiderea SV, declarându-se că va fi reluat la închiderea SV și numărarea voturilor.
- **SV 7/51, Cahul, Moscovei.** Procesul de filmare a alegerilor a fost întrerupt după 3 ore de filmat din cauza descărcării acumulatorului camerei video. După reîncărcarea acumulatorului, procesul de filmare a fost reluat.
- **SV 1/206, Chișinău, Rîșcani.** Aproximativ la 12:30, procesul de filmare a fost întrerupt din cauza deficiențelor tehnice ale camerei video. Membrii BESV au depus efort de a înlătura deficiențele, dar nici până la ora 13 filmarea încă nu a fost reluată
- **SV 37/014 Căușeni, Căușeni.** La ora 7:00 a fost conectată camera, dar nu înregistrează. Președintele a argumentat că ea înregistrează doar la deschiderea secției și ulterior la final la închiderea SV și numărarea voturilor.
- **SV 37/033 Florești, Sănătăuca.** La 15:10 s-a deconectat camera. Președintele doar la obiecția observatorului, a început să verifice de ce nu funcționează. Însă nu a remediat situația.
- **SV 25/064 Orhei, Puținței.** Camera video a încetat înregistrarea din motivul spațiului insuficient de stocare a informației. Președintele BESV a solicitat consultație și i-a fost sugerat să consemneze faptul respectiv printr-un proces-verbal, semnat de către membrii BESV.
- **SV 25/056 Orhei, Peresecina.** La 15.40 camera video s-a oprit din motivul că spațiul de stocare a fost epuizat, iar de card memorie de rezervă nu dispun.
- **SV 7/31 Cahul, Colibași.** Camera video funcționează cu întreruperi. Membrii BESV au observat. Este defectă priza. Dacă cablul se atinge, camera video se

deconectează.

- **SV 18/12 Florești, Băhrinești.** La 14.35, observatorul a sesizat ca nu funcționează camerele. Președintele BESV a deschis camerele au constatat ca nu filmează, au sunat la CEC. Au fost anunțați că camera poate doar 6 ore să înregistreze, iar după acest timp- deja nu mai este memorie. Au zis ca se va apropia cineva sa să remedieze situația.
- **SV 30/23 Strășeni, Lozova.** La 15.11 s-a constatat că nu lucrează camera video. Președintele BESV nu a reacționat.
- **SV 28/30 Sîngerei, Coșcodeni.** La ora 07.10 a fost închisă camera video. Președintele BESV a menționat ca de la CEC a primit indicații să filmeze doar procesul de deschidere a secției de votare și după de închidere. deoarece camera nu are memorie suficientă pentru a înregistra toata ziua.
- **SV 28/7 Alexăndreni, Sîngerei.** La ora 16.30 camera video nu filmează. Membrii BESV vorbeau între ei că camera se pornește doar la început și la sfârșit.
- **SV 11/6 Cimișlia, Cimișlia.** La 16.34, a fost depistat că camera nu a înregistrat nimic. Președintele BESV nu a reacționat.
- **SV 1/71 Chișinău, Buiucani.** La ora 17.00 camera video nu filma. Când a fost întrebat președintele BESV, acesta a spus că au filmat la începutul votării, iar în timpul zilei – nu este cazul, ca să nu încurce procesul de votare.
- **SV 37/015 Căușeni, Căușeni.** La 17:39 s-a constatat că camera nu funcționează. Președintele a zis ca nu a observat că nu funcționează și au conectat-o.

Agitație electorală sau PR negru în perimetrul de 100 m și/sau în incinta secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 11 cazuri.

- **SV 30/026 Strășeni, Micăuți.** După ce au votat, circa 10

tineri au pus muzică în mașină la maxim lângă SV, perturbând liniștea. Președintele BESV i-a solicitat să părăsească zona, ori va chema poliția.

- **SV 37/010 Anenii Noi, Varnița.** Alegătorii în grup de 2-3 îndemneau cu voce tare să voteze unui concurent în buletinul de vot. Președintele BESV le-a făcut observație.
- **SV 37/010 Anenii Noi, Varnița.** La 15:13 alegătorii vorbeau între ei pe cine să voteze și să aplice ștampila în drept cu un concurent. Membrii BESV nu au reacționat.
- **SV 38/147 Diaspora, Republica Turcia – Istanbul.** O alegătoare i-a arătat persoanei cu care a venit buletinul său de vot cu opțiunea pentru care a optat. Membrii biroului nu au observat acest lucru, deoarece în încăpere erau mai mult persoane și îmbulzeală din motiv că era doar o urnă de vot.
- **SV 1/191, Chișinău, Rîșcani.** Un alegător, în holul SV, asculta spoturi și discursuri electorale ale concurenților electorali. La intervenția președintelui BESV, acesta a deconectat telefonul.
- **SV 38/73, Italia, Brescia.** La cabinele de vot au fost observate persoane care purtau discuții și înaintau recomandări de exprimare a votului pentru un anumit concurent electoral.
- **SV 04/24 Anenii Noi, Gura Bîcului.** La 13.24 a intrat în SV o persoana cu chipiu cu inscripția unui concurent. Acesta a intrat, a votat și a plecat. Nu a fost atenționat să scoată chipiul.
- **SV 38/33 Rusia, Sankt-Petersburg.** Un alegător s-a prezentat în secția de vot cu tricou și chipiu cu elementele distinctive ale candidatului electoral unui concurent.
- **SV 38/73 Italia, Brescia.** Un observator, fiind așezat lângă urna de vot și respectiv cabine de vot, cu voce tare la telefon spunea informații denigratoare la adresa unui concurent.
- **Rețele sociale.** În cel puțin două cazuri candidații unui

concurrent au postat pe rețelele sociale și au distribuit opțiunile de vot, îndemnând cetățenii să urmeze exemplul.

- **SV 38/147 Turcia, Istanbul.** Un alegător, după ce a votat, a spus aproximativ următoarelor „Aiștia de-al de lui _____ trebuie la gunoi.” Membrii BESV i-au comunicat ca nu poate face asta în incinta secției.

Încetarea/suspendarea nejustificată a votării în secția de votare – 9 cazuri.

- **SV 1/11, Chișinău, Botanica.** Motivând precum că este necesară dezinfectarea sediului SV, membrii BESV au anunțat au suspendat procesul pentru 5-10 minute. Pentru perioada de timp indicată, tuturor celor prezenți în SV li s-a solicitat să iasă din incinta SV.
- **SV 1/10, Chișinău, Botanica.** Motivând precum că este necesară dezinfectarea sediului SV, membrii BESV au anunțat au suspendat procesul pentru 5-10 minute. După ce în SV nu mai erau alegători, pentru perioada de timp indicată, tuturor celor prezenți în SV li s-a solicitat să iasă din incinta SV.
- **SV 01/233 Chișinău, Rîșcani.** În intervalul de timp 13:10-13:40 alegătorii au așteptat reconectarea conexiunea la WI-FI a SIAS Alegeri.
- **SV 1/10, Chișinău, Botanica.** Motivând precum că este necesară dezinfectarea sediului SV, membrii BESV au suspendat procesul de votare pentru 15 minute.
- **SV 9/36 Călărași. Săseni.** De la 13.23- cel puțin până 13.50 a fost deconectată electricitatea, inclusiv pentru câteva minute a fost suspendat procesul votării. Conform alegătorilor, în alte parte de localitate este electricitate. Calculatoarele și camera video sunt conectate la generator, dar în secția de votare se votează cu lanternele.
- **SV 30/19 Strășeni, Ghelăuza.** În SV s-a deconectat energia electrică timp de 5 minute (începând cu 13:28).

După repornirea energiei electrice, calculatorul nu se poate conecta la internet. Alegătorii așteaptă să voteze în interiorul SV. Membrii BESV întreprind măsuri pentru a reconecta calculatorul la internet.

- **SV 13/001 Dondușeni, Dondușeni.** În intervalul orelor 17.00-17.10 procesul de vot a fost suspendat pe motiv că nu a funcționat sistemul SIAS Alegeri.
- **SV 9/006 Călărași, Călărași.** Procesul de votare a fost sistat pentru 10 minute pe motiv de pană de curent.
- **SV 28/054 Sîngerei, Prepelești.** În intervalul de timp 17:30-17:40 a fost sistată activitatea SIAS Alegeri. Operatorii au restartat de câteva ori programul ca să îl reconecteze. În acest timp procesul de vot a fost stopat și alegătorii așteptau.

Acte de violență sau intimidări ale alegătorilor, sau altor persoane – 2 cazuri.

- **SV 1/144, Chișinău, Centru.** Un alegător a tăiat cu pixul informația privind numele și datele de identitate ale feciorului său din listele electorale, motivul invocat fiind aflarea acestuia peste hotare. Președintele BESV a chemat poliția.
- **SV 38/4 Germania, Berlin.** La ora 13.23 un alegător a făcut scandal în secția de vot fiind deranjat de prezenta observatorilor străini care nu vorbesc româna. A fost lăsat să voteze și rugat să părăsească secția de votare.

Deficiențe în listele electorale (discrepanțe dintre adrese; alegători decedați; semnături în locul altor persoane) – 5 cazuri.

- **SV 1/95, Chișinău, Buiucani.** Un alegător a identificat în listele electorale inclusă o rudă decedată de 10 ani.
- **SV 1/95 Chișinău, Buiucani.** Doi alegători (soț și soție) aveau reședință în raza SV, dar nu se regăseau pe listele electorale. Președintele BESV a făcut un apel

telefonice, după care alegătorii au votat pe listele suplimentare.

- **SV 36/012 UTAG, Comrat.** În lista electorală au fost prezente 2 persoane decedate (un domn a identificat-o pe mama decedată recent, și o doamnă a identificat pe o rudă decedată). În primul caz, după sesizarea domnului, a intervenit poliția și a întocmit un proces-verbal referitor la caz. În al 2-lea caz, președintele BESV a explicat doamnei faptul că erorile din lista electorală sunt cauzate de Primărie.
- **SV 1/291, Chișinău, Stăuceni.** Un alegător a identificat în listele electorale persoane străine înregistrate la adresa sa de reședință (anterior au avut adresa la această adresă, dar nu și în prezent).
- **SV 1/239, Chișinău, Rîșcani.** Un alegător a identificat în listele electorale incluse persoane decedate de peste 3 ani. Președintele BESV a argumentat că rudele urmau să depună o cerere de corectare a listelor cu două săptămâni mai devreme.

Deficiențe în funcționarea SIAS Alegeri (suspendarea funcționării; situații când SIAS Alegeri indică faptul că alegătorul a votat, iar acesta susține că nu a votat) – 9 cazuri.

- **SV 37/034 Florești, Sănătăuca.** Un alegător a depistat că sistemul SIAS Alegeri arată că și-a exercitat dreptul la vot, dar în fișa de însoțire a buletinului lipsește ștampila, iar pe listele electorale semnătura.
- **SV 22/001 Leova, Leova.** În intervalul 14.45-14.58, a fost sistată activitatea SIAS alegeri. În acest timp au votat 5 alegători, care ulterior au fost introduși în sistem.
- **SV 28/021 Sîngerei, Chișcăreni.** Deconectarea energiei electrice în intervalul 13.50-14.27. Un calculator a funcționat, astfel procesul nu a fost stopat.
- **SV 27/039 Rîșcani, Recea.** O persoană nu a putut vota din

motiv că în SIAS Alegeri figurează că aceasta ar fi votat în altă localitate. Membrii BESV au sunat la CEC, însă nu s-a clarificat situația. După ceva așteptări doamna a plecat, lăsând un număr de contact ca să poată reveni să voteze.

- **SV 1/10, Chișinău, Botanica.** La 14.32, tip de aproximativ 8 minute, nu a funcționat SIAS Alegeri.
- **SV 1/135, Chișinău, Centru.** Începând cu 15:25, timp de 15 minute, nu a funcționat SIAS Alegeri din cauza conexiunii la internet. În rezultatul intervenției specialiștilor, conexiunea a fost restabilită.
- **SV 1/61, Chișinău, Botanica.** Un alegător a fost identificat în listele electorale de bază, nu însă și în SIAS Alegeri. În rezultat, acestuia i s-a permis să voteze.
- **SV 7/23 Cahul, Brînza.** La 14.48, a fost sistat internetul. În 2-3 minute problema a fost remediată.
- **SV 18/14 Florești, Cernița.** La ora 17.05 s-au atestat deficiențe ale funcționalității internetului. Pe parcursul zilei, apare și dispare conexiunea la internet fapt ce provoacă disfuncțiuni a SIIASA.

Prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta secției de votare sau în raza de 100 m – 7 cazuri.

- **SV 16/39, Edineț, Lopatnic.** La o distanță mai mică de 100 metri de la SV, pe o perioadă de aproximativ 20 minute, s-au aflat președintele raionului Edineț, care a discutat cu primarul s. Lopatnic.
- **SV 7/51, Cahul, Moscovei.** O persoană, care se prezenta ca fiind din partea unui concurent, fără careva semne de identificare (acreditare sau legitimație) se afla în incinta SV.
- **SV 22/043 Leova, Tomaiul Nou.** În incinta SV au intrat 4 persoane îmbrăcate în tricouri albe cu inscripția „Moldova merge la vot” sau „Moldova Votează”, fără alte legitimații sau acte, și au solicitat delegarea unei

persoane care să meargă cu ei prin sate să mobilizeze populația să iasă la vot. Președinte BESV a respins solicitarea.

- **SV 11/024 Cimișlia, Gura Galbenei.** Patru persoane necunoscute îmbrăcate în tricouri albe cu inscripția „Votează Moldova”, au intrat în SV, s-au fotografiat și au plecat.
- **SV 35/38, Ungheni, Florițoaia Veche.** În raza de 100 m de la SV, se afla un grup de persoane neautorizate.
- **SV 37/8 Hîrbovăț, Anenii Noi.** Mai mulți candidați unui concurent au stat de vorbă cu alegătorii timp de 10-15 minute, la o distanță de 15m de la intrare. Au întrebat inclusiv câți alegători au votat până acum.
- **SV 16/033 Edineț, Goleni.** Lângă SV se află primarul care discută cu alegătorii. OTS-tul a fost înjurat de una din aceste persoane fiindcă a fotografiat discuțiile. Președintele BESV nu a reacționat la incidentul dat.

Prezența materialelor de publicitate, afișaje, panouri electorale din raza secției de votare (100 metri de la localul secției) – 16 cazuri.

- **SV 15/5, Dubăsari, Coșnița.** În raza de 100 de metri de la SV, pe panoul informativ, au fost observate afișe electorale ale mai multor concurenți. La informarea președintelui BESV, acesta a declarat că este problema poliției.
- **SV 7/51, Cahul, Moscovei.** La aproximativ 60 metri de SV, au fost observate pe panoul informativ afișe electorale ale doi concurenți. La informarea președintelui BESV, acesta a intervenit în vederea înlăturării acestora.
- **SV 1/15, Chișinău, Botanica.** La o distanță de aproximativ 20 metri de SV, pe o bordură, au fost observate materiale electorale ale unui concurent. La informarea președintelui BESV, acesta a intervenit în vederea înlăturării acestora.
- **SV 37/006 Anenii Noi, Gura Bâcului.** Materiale electorale

afișate pe stâlp în favoarea unui concurent, dimensiunea aproximativă A4, 50m de la distanța de la SV.

- **SV 15/6, Dubăsari, Dorotcaia.** În raza de 100 metri de la SV, au fost observate materiale electorale a doi concurenți.
- **SV 1/302 Chișinău, Condrița.** A fost amplasat un calendar pe gard în fața SV, la o distanță de 25 m, cu mesaj electoral de la unui concurent. Anunțat președintele BESV, a scos calendarul.
- **SV 27/37 Râșcani. Răcăria.** Materialele de agitație electorale ale unui concurent sunt afișate pe clădirea alături de SV, la o distanță 30 m. Materialul electoral are dimensiune 1,5-2,0 metri.
- **SV 9/8 Călărași, Călărași.** Materiale de agitație electorale ale unui concurent, sunt amplasate la 50 m de SV, afișate pe un stâlp de electricitate, dimensiune A4.
- **SV 32/16 Ștefan- Vodă, Marianca de Jos.** În jurul orei 8.50 la o distanță de 5 m de la SV, pe o masă în anticameră se afla un ziar al unui concurent, care practic în câteva minute a dispărut.
- **SV 32/32 Ștefan-Vodă, Volentiri.** În raza 100 m de la secția de votare, a fost observat un pliant al unui concurent .
- **SV 27/22 Râșcani, Gălășeni.** La 30 m de SV, sunt panouri publicitare din partea a doi concurenți.
- **SV 32/24 Ștefan Vodă, Răscăieți.** În raza 100 m de secția de votare, în curtea la un alegător este afișat un panou unui concurent.
- **SV 32/08 Ștefan Vodă, Carahasani.** La 15.31, observatorul Promo-LEX a observat un afișaj electoral, pentru doi concurenți, vis-a-vis de SV, în raza a 100 m. A fost anunțat președintele BESV, după care aceste materiale electorale au fost scoase.
- **SV 4/17 Anenii Noi, Ciobanovca.** În ogradă SV este un stâlp pe care sunt afișe publicitare cu un concurent.
- **SV 7/41 Cahul, Giurgiulești.** La 50-60 metri de la secția de votare pe panou informativ sunt pliante A3 ale

concurenților electorali. Președintele a spus că au încercat să le roadă de pe panou dar nu le-a reușit.

- **SV 24/006 Ocnița, Otaci.** În apropierea SV se află banere în favoarea concurenților electorali.

Fotografierea buletinelor de vot, alte încălcări ale secretului votului (prezentarea buletinului cu votul exprimat, amplasarea defectuoasă a cabinelor de vot ce permit vizualizarea opțiunii alegătorului etc.) – 29 cazuri.

- **SV 1/104, Chișinău, Buiucani.** Un alegător, după ce a votat, a fotografiat buletinul de vot. La intervenția președintelui BESV, acestuia i s-a solicitat să șteargă poza. În rezultat, funcționarul electoral a fost agresat și insultat verbal de alegător. Președintele BESV a chemat poliția. În prezența polițistului poza a fost ștearsă.
- **SV 1/230, Chișinău, Rîșcani.** Un alegător, după ce a votat, a fotografiat buletinul de vot. La intervenția președintelui BESV, acestuia i s-a solicitat să șteargă poza.
- **SV 9/36, Călărași, Săseni.** Un alegător, după ce a votat, a fotografiat buletinul de vot. Membrii BESV au intervenit cu solicitarea de a fi ștearsă poza.
- **SV 1/91, Chișinău, Buiucani.** Un alegător a încercat să fotografieze copilul cu buletinul de vot. Președintele BESV i-a comunicat că acțiunea constituie o încălcare, solicitându-i să se îndrepte spre cabina de vot pentru a vota. Dat fiind faptul că alegătorul nu se grăbea să se îndrepte spre cabina de vot pentru a vota, președintele BESV a fost nevoit să repete solicitarea. Alegătorul a reacționat agresiv, acuzând că îi este îngădit dreptul de a vota, solicitând intervenția reprezentanților forțelor de ordine. Atât alegătorul, cât și președintele BESV, au fost audiați timp de vreo 20 minute. În final, alegătorul a votat și a părăsit incinta SV.
- **SV 38/46 Diaspora, Republica Federală Germania.** Un

- alegător și-a fotografiat buletinul în cabina de vot, iar la observația unui membru BESV a reacționat agresiv.
- **SV 01/010 Chișinău, Botanica.** La ora 14:09, un alegător a făcut poză la buletinul de vot. Ulterior, a fost atenționată de membrul BESV că este o încălcare și să șteargă poza.
 - **SV 01/117 Chișinău, Centru.** O doamnă a intrat cu copilul său (aproximativ 17-18 ani) în cabina de vot și a fotografiat buletinul. Secretara BESV a cerut alegătoarei să prezinte telefonul și să șteargă fotografia buletinului.
 - **SV 35/035 Ungheni, Costuleni.** O doamnă și-a fotografiat buletinul de vot la ora 15:26. Președintele BESV a observat și i-a solicitat să șteargă poza.
 - **SV 13/027, Dondușeni, Țaul.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot. Președintele BESV nu era prezent.
 - **SV 9/006 Călărași, Călărași.** La SV doi alegători și-au pozat buletinul de vot iar unul a filmat buletinul de vot. Președintele BESV le-a făcut observație , materialul a fost șters.
 - **SV 1/137, Chișinău, Centru.** Un alegător, după ce a votat, a încercat să fotografieze buletinul de vot. La intervenția membrilor BESV însă, tentativa a eșuat.
 - **SV 1/153, Chișinău, Ciocana.** Un alegător, după ce a votat, a fotografiat buletinul de vot. La intervenția președintelui BESV, acesta a șters poza.
 - **SV 1/252, Chișinău, Cricova.** Un alegător, după ce a votat, a fotografiat buletinul de vot. La intervenția președintelui BESV, acesta a șters poza.
 - **SV 1/304, Chișinău, Ghidighici.** Doi alegători, după ce au votat, au fotografiat buletinele de vot. La intervenția președintelui BESV, aceștia au șters pozele.
 - **SV 1/222, Chișinău, Rîșcani.** Un alegător, după ce a votat, a fotografiat buletinul de vot. La intervenția președintelui BESV, acesta a declarat că acesta este dreptul său, refuzând să se conformeze solicitării funcționarului electoral.

- **SV 1/198, Chişinău, Rîşcani.** Un alegător, după ce a votat, a fotografiat buletinul de vot. Membrii BESV nu au intervenit pentru a soluționa situația.
- **SV 1/136, Chişinău, Centru.** Un alegător, după ce a votat, a fotografiat buletinul de vot. La intervenția președintelui BESV, pozele au fost șterse.
- **SV 1/191, Chişinău, Rîşcani.** Un alegător, după ce a votat, a fotografiat buletinul de vot. La intervenția președintelui BESV, pozele au fost șterse.
- **SV 1/198, Chişinău, Rîşcani.** Un alegător, după ce a votat, a fotografiat buletinul de vot. Membrii BESV nu au intervenit pentru a soluționa situația.
- **SV 9/29 Călărași, Peticeni.** La 15.50 un alegător, la ieșirea din secția de votare, a arătat observatorului o poza precum că a pozat buletinul său de vot. Momentul fotografierii nu l-a observat nimeni din Secția de votare.
- **SV 38/73 Italia, Brescia.** La ora 15.00 a fost fotografiat un buletin de vot.
- **SV 38/48 Germania, Frankfurt pe Main.** O alegătoare a fotografiat buletinul de vot la ora 15:05. Acest fapt a fost observat de toți observatorii și membrii BESV. Alegătoarea a fost atenționată.
- **SV 38/73 Italia, Brescia.** La ora 15.18, 3 alegători intrau unul la altul în cabine demonstrând și verificând buletinele lor de vot.
- **SV 1/198, Chişinău, Rîşcani.** Un alegător, după ce a votat, a fotografiat buletinul de vot. La solicitarea președintelui BESV de a ștergere poza, alegătorul a refuzat, argumentând că telefonul este proprietatea sa.
- **SV 1/31, Chişinău, Botanica.** Un alegător, după ce a votat, a fotografiat buletinul de vot. La argumentarea președintelui BESV că este o încălcare a cadrului legal și solicitarea de a ștergere poza, alegătorul a refuzat, argumentând că este acuzat nejustificat. În rezultat, pentru remedierea situației, a fost solicitată intervenția forțelor de ordine.

- **SV 1/248, Chișinău, Codru.** Un alegător, după ce a votat, a fotografiat buletinul de vot. Președintele BESV a solicitat intervenția forțelor de ordine. Până la intervenția poliției, alegătorul a șters poza
- **SV 24/006 Ocnița, Otaci.** Un alegător a făcut poza la buletinul de vot. Membrii BESV nu au observat acest lucru și nu au reacționat.
- **SV 38/5 Belgia, Bruxelles.** La 15.31 un alegător a fotografiat buletinul de vot, aflându-se în cabina de vot. I-a fost făcută observație de către un membru BESV.
- **SV 1/192, Chișinău, Rîșcani.** Pentru o scurtă perioadă de timp, observatorul unui concurent s-a amplasat astfel în SV, încât putea vizualiza interiorul cabinei de vot.

Votarea nejustificată în grup (doi sau mai mulți alegători) – 8 cazuri.

- **SV 32/10 Ștefan Vodă, Cioburciu.** Un alegător în vârstă a votat de 2 ori, odată pentru sine și odată pentru fiica sa, argumentând că ea are dizabilitate și nu își poate exercita dreptul la vot. Președintele BESV a atenționat persoanele date.
- **SV 35/007 Ungheni, Ungheni.** O doamnă a intrat în cabina altul alegător și i-a indicat de 2 ori unde să aplice ștampila Votat la orele 15:39. Membrii BESV au atenționat-o verbal.
- **SV 11/002 Cimișlia, Cimișlia.** Un alegător a intrat în cabina de vot și a telefonat pe cineva. La întrebarea adresată de către observator pe cine a telefonat alegătorul a comunicat că a sunat un cumătru să întrebe pe cine se voteze fiindcă a uitat.
- **SV 9/006, Călărași, Călărași.** În cabina de vot au intrat împreună bunicul care avea probleme locomotorii și nepotul care-i arăta clar și tare pe cine să voteze. Președintele BESV a făcut observație dar ei nu au reacționat.
- **SV 1/198, Chișinău, Rîșcani.** Un alegător, după ce a

primit buletinul de vot și s-a îndreptat spre cabina de vot, a efectuat un apel telefonic pentru a se consulta cu cineva pentru cine să voteze. Membrii BESV i-au făcut observație, doamna însă a închis telefonul după ce a terminat apelul.

- **SV 1/86, Chișinău, Buiucani.** Doi alegători au intrat în aceeași cabină de vot. La intervenția președintelui BESV însă, aceștia s-au dispersat și au votat separat.
- **SV 1/151, Chișinău, Ciocana.** Doi alegători în etate au votat în aceeași cabină de vot. Membrii BESV nu au intervenit.
- **SV 27/003 Rîșcani, Rîșcani.** O alegătoare a intrat în cabina cu fiul său matur în aceeași cabină. La obiecția membrilor BESV, a spus că nu știe pe cine să voteze, iar fiul său o va ajuta.

Nerespectarea măsurilor de protecție în context COVID –2 cazuri.

- **SV 12/19, Criuleni, Hîrtopul Mare.** Membrii și președintele BESV nu poartă mască de protecție.
- **SV 33/30, Taraclia, Vinogradovca.** Membrii și președintele BESV nu poartă mască de protecție.

Deconectări energie electrică – 3 cazuri

- **SV 9/006, Călărași, Călărași.** Pentru 10 minute lumina în secția de votare s-a stins. Președintele BESV a reușit să rezolve problema rapid.
- **SV 8/45, Cantemir, Țiganca.** La orele 14:10 s-a stins lumina în secția de votare. Timp de 10-15 minute SIAS Alegeri nu a fost funcțional. Președintele BESV a căutat o soluție, a găsit un modem și a continuat activitatea.
- **SV 28/22 Sîngerei, Chișcăreni.** În intervalul 14.00-14.27 a fost deconectată energia electrică, un calculator a fost conectat la o sursă de energie portativă de rezervă, astfel, procesul electoral nu a fost oprit.

Urnele de vot nu au fost sigilate potrivit procedurilor

legale/ ruperea/ deteriorarea sau absența sigiliilor pe urnele de vot – 2 cazuri.

- **SV 13/7, Dondușeni, Cernoleuca.** Una din urnele de vot staționare a fost sigilată cu doar 3 sigilii.
- **SV 01/71 Chișinău, Buiucani.** La 16.58, a fost depistat că urnele staționare au fost sigilate cu 2 sigilii din 4. Nu s-a reacționat cu nimic din partea BESV.

Altele – 4 cazuri.

- **SV 37/015 Căușeni, Căușeni.** În incinta SV observatorii a doi concurenți consumă alcool (vin) împreună cu o parte din membrii BESV.
- **SV 28/61 Sângerei, Tăura Veche.** La ora 13.00, s-a aflat că observatorul din partea unui concurent, se afla în stare de ebrietate. Președintele BESV l-a rugat să părăsească SV, iar observatorul a plecat.
- **Răscăieții Vechi, Regiunea Transnistreană.** În intervalul 16.05- 16.20, la podul peste râul Nistru, s. Răscăieții Vechi, veteranii de război de pe stânga Nistrului permiteau accesul doar automobilelor care trec prima dată. La fața locului sunt 2 echipe de poliție.
- **SV 32/030 Ștefan Vodă, Talmaza.** Au fost depuse 18 cereri de votare la locul aflării cu urna mobilă, dintre care 2 persoane s-au prezentat fizic. Membrii BESV (2) și un observator unui concurent au plecat cu urna mobilă, luând cu sine 20 de buletine de vot, mai multe decât se permite legal.

Comunicatul este elaborat în cadrul Misiunii de observare a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, al Consiliului Europei prin proiectul „Suport pentru observarea civică a alegerilor parlamentare anticipate din 2021 în secțiunile de votare create în

străinătate”, precum și al Oficiului Ambasadei Regatului Țărilor de Jos la Chișinău prin proiectul „Suport pentru informarea cetățenilor și observarea civică a alegerilor parlamentare anticipate din 2021 în secțiile de votare create alegătorii din regiunea Transnistreană”. Componenta „Discursul instigator la ură” este susținută de către Departamentul Justiție și Drepturile Omului al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova – etapa a IV-a”.

Opiniile exprimate în rapoartele și comunicatele publice ale MO Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor sau partenerilor. Conținutul acestui document poate fi supus revizuirilor redacționale.

În cazul în care apar discrepanțe între textul în limba română și traducerea acestuia în altă limbă, prevalează prevederile stabilite de textul în limba română.

Pentru mai multe informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

Misiunea de Observare Promo-LEX a Alegerilor Parlamentare

Anticipate din 11 iulie 2021 | Noi detalii privind desfășurarea scrutinului

#observatorPromoLEX

Misiunea de Observare Promo-LEX a Alegerilor
Parlamentare Anticipate din 11 iulie 2021

**NOI DETALII PRIVIND
DESFĂȘURAREA SCRUTINULUI**

Ora 14:00

11 iulie 2021

Ora: 14:00

*Misiunea de Observare Promo-LEX a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 constată că din **totalul de 340 de semnalări raportate** de către observatorii Promo-LEX până la 14:00, de către echipa centrală a Misiunii Promo-LEX **au fost prelucrate 266**, dintre care în **prezentul comunicat sunt incluse 211 de incidente.***

Noi detalii privind desfășurarea scrutinului:

Misiunea Promo-LEX de observare a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 constată,

Acces restricționat pentru observatori sau obstrucționarea procesului de observare liberă în secția de votare– 3 cazuri.

- **SV 38/147 Turcia, Istanbul.** La ora 7:30 observatorul Promo-LEX a observat păstrarea buletinelor de vot împreună cu președintele BESV, în biroul lui. După ce a plecat, a observat ca ușa a fost încuiată, iar cheia a rămas în ușă. Observatorul a făcut poza, iar ulterior i s-a interzis să facă poze, pentru ca SV se află în incinta consulatului, deși dimineața la informat Președintele că va face poze, și nu i s-a interzis.
- **SV 38/147 Turcia, Istanbul.** În contextul realizării atribuțiilor de observator, președintele BESV a solicitat de la observatorul Promo-LEX să nu mai fie deranjat, fiindcă el „are treaba la ambasadă”. Iar dacă va mai fi deranjat cu întrebări va suna la CEC și va face plângere pe seama observatorului. Iar dacă mai sunt întrebări, ar urma să fie adresate în formă scrisă.
- **SV 30/25 Cocieri, Regiunea Transnistreană.** Șoferul unui autobus a care transporta alegători la secțiile de votare pentru regiunea transnistreană agresat verbal observatorul Promo-LEX, care a urmărit autobusul. În timp ce observatorul filma, șoferul a început a striga la el să se care de acolo, într-un limbaj necenzurat. Autobusul respectiv, a mai fost înregistrat că transporta organizat alegătorii.

Zvonuri, tentative sau chiar situații de recompense materiale sau bănești oferite alegătorilor în perimetrul de 100 m al secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 10 cazuri

- **SV 1/95 Chișinău, Buiucani.** Observatorul, aflându-se lângă SV, a fost martorul unei discuții telefonice dintre o persoană care se deplasa spre SV pentru a vota, cu o altă persoană. Prima persoană explica interlocutorului său că merge să voteze dat fiind faptul că un candidat oferă 75 EURO pentru un vot.

- **SV 37/30, regiunea transnistreană.** În jurul orei 9:30-9:45, lângă SV au fost observate circa șase unități de transport de tip minivan și microbuze (n/î CLK328, n/î TE049A0, n/î E659BA, n/î E539BE , n/î E799BB, n/î P461BT). Potrivit declarațiilor persoanelor ce coborau din unitățile respective, sunt din partea unui concurent și li s-a promis achitarea a 400-500 lei.
- **Regiunea Transnistreană.** Lângă postul vamal s. Doroțcaia, la ora 9.30. un domn în vârstă s-a apropiat de observatorul Promo-LEX și a întrebat "îmi plățiți ceva că am fost la votare?". Ulterior, grăbit a plecat.
- **SV 37/11 Regiunea Transnistreană.** La ora 10.10, un alegător a menționat că în transport cu care s-a deplasat se acordă bani pentru a vota pentru un concurent.
- **Cocieri, Regiunea Transnistreană.** La ora 10.40 o alegătoare se revolta că nu i s-a pus ștampila în fișa de însoțire a buletinului și nu va primi bani. La întrebarea observatorului Promo-LEX, ea a declarat că e vorba de 400 lei.
- **SV 37/11, SV 27/12 Regiunea Transnistreană.** Un alegător care a ieșit din transport de pe ruta publică nr. 7, n.î. T 334 MM ce aduce alegători la SV, a anunțat observatorul Promo-LEX că au primit 500-600 lei pentru a vota cu un concurent.
- **Molovata Nouă, Regiunea Transnistreană:** Potrivit observatorului Promo-LEX, în jurul orie 10 aprox. 23 de mașini erau parcate în ogradă și încă multe în afara ogrăzii care veneau repetat. Una din alegătoare vorbea despre plată. Aceasta a comunicat observatorului că dacă nu are ștampila pusă în buletin, nu va primi banii. I s-a spus că dacă "îl votează pe un concurent anume va primi 400 de lei", iar ca dovadă trebuie să arate ștampila.
- **SV 38/30 Federația Rusă, Moscova.** La ora 10.20 un grup pe alegători s-au apropiat să voteze. Până la intrare în SV discutau cu o persoană și toți o întrebau pe acea

persoană, pe ce număr din buletin să voteze. După ce au ieșit din SV, OTS a observat că acea persoană le oferea ceva alegătorilor.

- **SV 4/034 Anenii Noi, Speia.** Reieșind din zvonurile și discuțiile persoanelor care urmau să-și exercite dreptul la vot, primarul satului oferă recompensă sub formă de o halbă de bere pentru fiecare vot pentru un concurent. Recompensa se face la barul primarului. Observatorul a văzut cum persoanele după vot plecau la bar și primeau o halbă de bere fără să achite. De asemenea a fost o discuție între două alegătoare unde una din ele îi povestea celeilalte ca cine votează un concurent primește o halbă de bere gratis. Această situație a fost observată în jurul orei 12:00.
- **SV 37/035 Florești, Sănătăuca.** La 13.00, două persoane discutau în curtea SV la o distanță de 7-10 m că trebuie să primească remunerare de 200 de lei pentru vot.

Transportarea organizată a alegătorilor (autocare, microbuze sau alte unități de transport care în mod normal nu ar avea ce căuta în preajmă) – 20 cazuri.

- **SV 37/27 Regiunea Transnistriană, s. Doroțcaia.** La ora 8.10 cu un microbuz albastru, n/î E852BC au fost transportate în jur de 7 persoane. Din discuțiile purtate lângă microbuz s-a înțeles că sunt organizați din partea unui concurent electoral și urmează să mai fie aduși alegători.
- **Regiunea Transnistreană, Criuleni.** Au fost observate cel puțin un automobil de tip taxi, Dacia Logan sură care transportă în mod repetat cât 4- 5 persoane.
- **Regiunea Transnistreană. Rascaietii Vechi r.Stefan Vodă.** A fost observată transportarea alegătorilor din Stânga Nistrului la secțiile de votare cu cel puțin 25 microbuzuri și automobile WG Passat, WG Sharan cu numere de înmatriculare: C 528 C0; T 376 KE. Conform observatorilor Promo-LEX, numărul persoanelor

transportate este mai mare decât numărul admis în fiecare automobil.

- **SV 37/18 Regiunea Transnistreană.** La 10.07, un automobil de model Mercedes sprinter n/î T503HP, de culoare albă, a transportat 8-9 persoane, peste capacitatea permisă.
- **SV 37/8 Regiunea Transnistreană.** La ora 9.30 a fost observat un microbuz Mercedes Vitto n/î A773HC, fiind transportate 7-8 persoane, peste capacitatea permisă.
- **SV 37/30, regiunea transnistreană.** În jurul orei 9:30-9:45, lângă SV au fost observate mai multe Ford Transit n/i CLK328, Wotsfagen Transit n/î TE049A0, minivan seat E659BA, minivan subaru E539BE , Kia Cares E799BB, minivan seat P461BT. De asemenea, au fost observate aproximativ 60 autoturisme.
- **SV 37/11 Regiunea Transnistreană.** În jurul orei 10.01, observatorul Promo-LEX a constatat că un microbuz n/î A966EP care are 7 locuri , deja a doua oară, aduce alegători.
- **SV 37/33 Sănătăuca, Regiunea Transnistreană.** Un automobil de model Audi n/î K341AK, a transportat 3 persoane pentru vot. Acest automobil de 2 ori a trecut vama.
- **SV 37/15 Regiunea Transnistreană, s. Cocieri.** La 10.15 s-a apropiat un autocar model Mercedes cu n/î E762BM, de culoare albă, aproximativ cu 35-41 de persoane. Persoanele care au fost transportate discută că este organizat de un concurent.
- **SV 37/15 Regiunea Transnistreană, s. Cocieri.** Lângă SV sunt mașini particulare, în jur de 40. Potrivit observatorilor Promo-LEX automobilele vin în mai multe ture, cu a câte 5 persoane.
- **SV 37/8 Hârbovăț, Anenii Noi, Regiunea Transnistreana.** Observatorul Promo-LEX a observat un automobil marca Chrysler, culoare gri, n.î. A281 EM care a transportat de cel puțin 2 ori a câte 4 alegători.
- **SV 37/11, SV 27/12 Regiunea Transnistreană.** La ora 10.30 a fost observat transportarea organizată a alegătorilor

cu ruta nr. 7, n.î. T 334 MM – deși e transport public, toate persoanele care ieșeau din acest transport veneau la vot.

- **SV 37/37 Regiunea Transnistreană** . Observatorul Promo-LEX a constatat transportarea organizată a 7 persoane, Renault Espace, culoare gri, n.î P 356 CT. Șoferul a comunicat observatorului că transportă regulat alegător, conform indicațiilor de la serviciu, nu a specificat locul de muncă. (neoficial se discută că ar fi vorba de Uzina metalurgică).
- **SV 37/7 Regiunea Transnistreană**. La 11.20, un microbuz de culoare sură, marca Kia, n/î T5620K, de cel puțin două ori, a transportat alegători –câte 6 persoane.
- **Cocieri, Regiunea Transnistreană**. La ora 10.35, potrivit observatorului Promo-LEX mai multe mașini vin repetat, cu câte 4 persoane. Automobilul Volkswagen Boro E036BC a venit de 2 ori cu alegători, iar șoferul a menționat ca a adus rude.
- **SV 30/25 Cocieri, Regiunea Transnistreană**. A fost observată transportarea repetată (de 2 ori a câte 4 alegători) a alegătorilor cu automobilul Mercedes E 784 BM, culoarea gri închis. Observatorul a auzit cum șoferul automobilului vorbind la telefon a menționat că pentru primii a luat 300, dar de pentru restul o sa ia 800- ca îi așteaptă mai mult.
- **SV 37/007 Anenii Noi, Gura Bîcului**. În timpul zilei circulă 2 microbuze albe care transportă alegătorii organizat. Oamenii ies din mijloace de transport, votează și apoi urcă înapoi. Aceiași șoferi și aceleași mijloace de transport se repetă de cel puțin trei ori.
- **SV 37/ 35 Regiunea Transnistreană**. La 12.56 a fost observata a doua oară automobilul de marca Audi, cu n/î K963AX. Ea a transportat prima data 2 persoane, a doua oară deja un mai mult de două persoane.
- **SV 37/41 Regiunea Transnistreană**. La 13.03 observatorul Promo-LEX a observat în mod repetat un automobil de model Volkswagen Sharan, n.î. C458ET, culoarea gri. Au

fost transportate 6 persoane. A staționat în jur de 10 min. La fel, în mod repetat, un automobil Volkswagen passat, albastru, miniven, C938BX a transportat în jur de 6 persoane.

- **SV 37/41 Regiunea Transnistreană.** La 13. 26 a fost observat un Fiat de culoare argintiu, n/î ZJA708TS, care a transportat 6 persoane, care ieșeau inclusiv și din portbagaj. Acest automobil a 3 oara organizează transportul alegătorilor.

Încetarea/suspendarea nejustificată a votării în secția de votare – 3 cazuri.

- **SV 37/036 Rezina, Rezina.** A fost suspendat procesul de vot pe 10 minute din motiv că trebuia să se aerisească încăperea.
- **SV 28/054 Sîngerei, Prepeleța.** Pe parcursul perioadei cât nu a funcționat SIAS Alegeri (10:23-10:30) procesul de vot a fost suspendat.
- **SV 28/041 Sîngerei, Iezărenii Vechi.** A fost deconectată energia electrică 10:50-10:55, alegătorii au așteptat procesul de vot fiind suspendat.

Restricționarea accesului în secția de votare pentru alegători care nu au mască de protecție în context COVID-19 – 1 caz.

- **SV 32/030 Ștefan Vodă, Talmaza.** În incinta SV s-au terminat măștile de protecție. Președintele BESV selectiv permite unor persoane să voteze fără măști, pe alții îi trimite acasă și le spune să revină când vor avea măști de protecție.

Întreruperea pe parcursul zilei votării a procesului de filmare a operațiunilor electorale – 21 cazuri.

- **SV 25/002 Orhei, Orhei.** La fiecare 2 minute camera video cere a fi repornită. Președintele BESV a chemat un specialist care nu a putut înlătura deficiența.
- **SV 10/048 Căușeni, Ursoaia.** La ora 9:55 observatorul

Promo-LEX a observat faptul că camera de filmat nu înregistra. Acesta a anunțat președintele BESV care a spus că bateria este descărcată și e deconectată de la energia electrică.

- **SV 22/008 Leova, Iargara.** La ora 09.22 bateria camerei video s-a descărcat și nu funcționa. După ce a fost observat faptul dat, a fost conectată la sursă pentru a fi încărcată.
- **SV 1/209, Chișinău, Rîșcani.** Aproximativ la ora 8:40, procesul de filmare s-a întrerupt din cauza descărcării acumulatorului camerei de filma, care a fost conectată pentru reîncărcare.
- **SV 36/16 UTAG, Ceadâr-Lunga.** Camerele la deschiderea SV au lucrat. La ora 8.49, observatorul Promo-LEX a constatat că camerele de înregistrare video au încetat să mai lucreze. Președintele BESV a menționat că acestea se repară și așteaptă să fie aduse alte camere, dar până la numărarea voturilor va fi asigurată prezența camerelor.
- **SV 13/24 Criuleni, Jevreni.** La ora 9.00 s-a constatat că camera video funcționează cu întreruperi, 10 min funcționează după care se deconectează. Președintele BESV a raportat deficiența în cauză.
- **SV 24/001 Ocnița, Ocnița.** Camera video deși era conectată, procesul de filmare a început doar când au început a intra alegătorii, respectiv la deschidere și sigilarea urnelor de vot nu se filma.
- **SV 33/003 Taraclia, Taraclia.** Camera video nu a funcționat în intervalul de ore 7;10-7:30 și 7:40-7:50. La moment camera funcționează cu întreruperi. Președintele BESV a telefonat specialiștii să soluționeze situația.
- **SV 25/025 Orhei, Ciocîlteni.** După sigilarea urnelor de vot, camera a fost deconectată. La solicitarea observatorului Promo-LEX, Președintele BESV a spus că, camera trebuie să fie conectată doar la deschiderea și închiderea secției de vot.

- **SV 10/013 Căușeni, Baimaclia.** În intervalul orelor 10:00 – 11:00 camera nu funcționează, aceasta se deconectează complet și necesită repornire. Președintele BESV a sunat la CEC și a raportat această situație.
- **SV 11/014 Cimișlia, Albina.** La orele 11.00, s-a constatat că camera nu funcționează de dimineață. Pe perioada cât observatorul Promo-LEX a stat în SV, camera nu a fost conectată.
- **SV 33/24, Taraclia.** Camera de filmat lucrează cu deficiențe. Procesul de votare nu este filmat. Membrii BESV încearcă să repare continuu echipamentul.
- **SV 11/15, Cimișlia, Batîr.** Camera de filmat nu a lucrat de la momentul deschiderii SV. La întrebarea observatorilor de ce aceasta nu funcționează, membrii BESV au reconectat-o.
- **SV 7/59, Cahul, Tătărești.** Camera de filmat nu înregistrează procesul electoral. La întrebarea observatorilor de ce aceasta nu funcționează, membrii BESV au pornit-o.
- **SV 18/65, Florești, Trifănești.** Camera de filmat a înregistrat procesul de filmare doar pentru deschiderea SV, după care camera video a fost deconectată.
- **SV 38/40 Franța, Paris.** La ora 9.10 a avut loc întreruperea procesului de filmare a operațiunilor electorale.
- **SV 38/121 Romania, Craiova.** La ora 08.05 camera nu mai filma procesul electoral.
- **SV 21/042 Ialoveni, Țîpala.** Camera video nu a funcționat în intervalul cca 08.00-12.00, a fost înlăturată problema de operatori.
- **SV 2/016 Bălți, Bălți.** La orele 11:54 un copil s-a împiedicat de cablul camerei de luat vederi și camera s-a defectat. Președintele BESV a anunțat CEC și a întocmit un proces verbal.
- **SV 1/240 Chișinău, Rîșcani.** Memoria de stocare a camerei de video s-a epuizat, nu este un alt card de memorie. Către 13: 00 problema încă nu a fost rezolvată.

- **SV 1/240, Chișinău, Rîșcani.** Dat fiind epuizarea spațiului de stocare a informației a camerei de filmat, procesul de filmare a votării a fost întrerupt. Membrii BESV încearcă să soluționeze situația.

Agitație electorală sau PR negru în perimetrul de 100 m și/sau în incinta secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 13 cazuri.

- **SV 38/46 Germania, Berlin.** Observatorul din partea unui concurent se implica foarte activ în dirijarea traficului de alegători din incinta secției de votare, inclusiv trăgând de mana persoanele care se orientează mai greu.
- **SV 28/027 Sîngerei, Copăceni.** O persoană a făcut agitație electorală în incinta SV în favoarea unui concurent. Președintele BESV a atenționat-o verbal.
- **SV 36/019 UTAG, Ceadâr-Lunga.** Un alegător, s-a reținut în incinta SV pentru a face agitație electorală în favoarea unui concurent, precizând că alegătorii să nu voteze pentru „bărbați cu buzele vopsite”. Președintele BESV a intervenit și l-a rugat să părăsească SV.
- **SV 37/020 Căușeni, Fârlădeni.** Alegătorii după ce ies din cabina de vot se deplasează spre celelalte, oferind indicații altor alegători pentru cine să voteze. S-au făcut observații, însă incidentele continuă.
- **SV 32/10 Ștefan Vodă, Ciorbu.** Unul dintre observatorii unui concurent se află în afara SV, numără alegătorii și poartă discuții ei. Președintele BESV l-a atenționat, însă acesta și-a schimbat locul și continuă activitatea.
- **SV 32/23 Ștefan Vodă, Răscăieți.** Observatorul unui concurent poartă discuții în incinta SV cu alegătorii despre opțiunile electorale. Nimeni din membrii BESV nu a intervenit.
- **SV 32/15 Ștefan Vodă, Feștelita.** Un alegător a făcut agitație în favoarea unui concurent, denigrând în același timp pe alții în incinta SV. Președintele BESV a

intervenit și persoana a părăsit SV, continuând să se certe cu observatorii de la alte partide. A intervenit poliția.

- **SV 31/014 Șoldănești, Cușmirca.** La 10 metri de intrarea în SV, a fost parcat un autoturism (Lada, culoarea bej, VGF 484) timp 15 minute, care avea abțibilduri format A3 cu simbolica unui concurent. Șoferul autoturismului a venit să voteze la SV.
- **SV 37/041 Ștefan Vodă, Răscăieți.** În curtea SV se aflau 3 persoane care discutau despre cine trebuie de votat, agitând pentru anumiți concurenți și criticau alți concurenți electorali.
- **SV 28/17, Sîngerei, Bilicenii Vechi.** În incinta SV, un observator purta mască cu simbolica unui concurent. După un timp, acesta a părăsit SV, iar după ce a revenit – purta deja altă ască.
- **SV 1/206, Chișinău, Rîșcani.** La ora 10:08, la SV s-a prezentat un alegător care, după ce a primit buletinul de vot, a solicitat opinia celorlalți alegători prezenți în SV unde să aplice ștampila. În rezultat, a fost efectuată agitație electorală, alegătorii expunându-și viziunea. În rezultatul intervenției Președintelui BESV, alegătorul a votat și a părăsit SV.
- **SV 7/27, Cahul, Burlăceni.** Un alegător care purta vestă cu logoul unui concurent, s-a apropiat și a votat la SV.
- **SV 37/031 Dubăsari, Ustia.** Un alegător a strigat în incinta SV “Eu votez pe ___” și în timpul aflării sale în SV făcea agitație în favoarea candidatului. Din cauza comportamentului agresiv și violent a fost chemată poliția pentru a-l scoate din SV.

Acte de violență sau intimidări ale alegătorilor, sau altor persoane – 7 cazuri.

- **SV 8/039 Cantemir, Sadîc.** La ora 8:50 în afara SV a avut loc un conflict între observatorul unui concurent și un membru BESV. Observatorul concurentului a acuzat membrul

BESV că acesta din urmă a aruncat cu o piatră în el. Președintele BESV s-a implicat și a aplanat situația.

- **SV 1/138, Chișinău, Centru.** Între un alegător și operatorul SIAS Alegeri s-a iscat un conflict verbal din cauza că alegătorul a rămas nemulțumit de faptul că operatorul i-a vorbit și răspuns în limba română (alegătorul vorbitor de limba rusă). Într-un final, alegătorul a apelat forțele de ordine și a scris o plângere în legătură cu situația descrisă. Fără a aștepta apropierea reprezentanților forțelor de ordine solicitate, alegătorul a plecat. La SV s-au apropiat 3 reprezentanți ai poliției, au luat cererea alegătorului și au plecat.
- **SV 1/35, Chișinău, Botanica.** La prezentarea observatorului unui concurent în incinta SV, acesta a fost întimpinat cu insulte de către observatorul unui concurent. În rezultat, s-a iscat un conflict verbal între cei doi. După intervenția președintelui BESV, conflictul a fost aplanat.
- **SV 18/38, Florești, Frumușica.** La intrarea în incinta SV, s-a iscat un conflict verbal între 7 alegători care așteptau în rând, fără respectarea distanței sociale (din cauza rândului format). Președintele BESV a intervenit pentru a soluționa situația creată.
- **SV 37/11 Regiunea Transnistreană.** În jurul orei 9.30, doi alegători s-au înjurat. Unul din ei instiga pe altul să voteze un concurent. A fost chemată S-a reacționat prompt și conflictul a fost aplanat.
- **SV 38/48 Italia, Mestre.** Alegătorii nu erau de acord cu rândurile mari și s-au luat la ceartă, folosind limbaj necenzurat și agresiv.
- **SV 38/48 Italia, Mestre.** La ora 7.31 au fost insultați mai mulți membri BESV inclusiv și președintele, din cauza organizării primirii fluxului de alegători.

Deficiențe în listele electorale (discrepanțe dintre adrese; alegători decedați; semnături în locul altor persoane) – 14

cazuri.

- **SV 11/002 Cimișlia, Cimișlia.** Un alegător a observat că listele de bază includ alegători care au decedat cu ceva timp în urmă.
- **SV 1/242, Chișinău, Rîșcani.** Un alegător a observat în listele electorale incluse persoane decedate.
- **SV 1/100, Chișinău, Buiucani.** Un alegător nu s-a regăsit în listele electorale, cu toate că potrivit datelor din buletinul de identitate urma a fi atribuit la SV respectivă. Președintele SV a dispus includerea alegătorului în listele suplimentare.
- **SV 1/291, Chișinău, Stăuceni.** Un alegător a observat în listele electorale inclusă o persoană decedată.
- **SV 7/005 Cahul, Cahul.** Un alegător a observat că pe listele electorale se află persoane decedate recent de COVID.
- **SV 25/064 Orhei, Puținței.** Alegătorul nu s-a regăsit în lista electorală, deși avea domiciliul în localitate conform buletinului. A fost inclus în listele suplimentare.
- **SV 1/86, Chișinău, Buiucani.** Un alegător nu s-a regăsit în listele electorale, cu toate că potrivit datelor din buletinul de identitate urma a fi atribuit la SV respectivă. Președintele BESV a dispus includerea alegătorului în listele suplimentare.
- **SV 1/64, Chișinău, Botanica.** Un alegător a identificat în listele electorale inclusă o rudă decedată.
- **SV 1/61, Chișinău, Botanica.** Doi alegători nu s-au regăsit în listele electorale. În rezultat, s-a dispus includerea alegătorilor în listele suplimentare.
- **SV 1/26, Chișinău, Botanica.** Un alegător nu s-au regăsit în listele electorale. În rezultat, s-a dispus includerea acestuia în listele suplimentare.
- **SV 1/100, Chișinău, Buiucani.** Un alegător nu s-a regăsit în listele electorale de bază. Președintele BESV a dispus includerea alegătorului în listele suplimentare.

- **SV 1/156, Chișinău, Ciocana.** Un alegător a semnat eronat în listele electorale în locul altui alegător. Pe marginea situației descrise, membrii BESV au întocmit un proces-verbal de constatare.
- **SV 36/012 UTAG, Comrat.** Un alegător a depistat în listele electorale pe soția sa decedată. La solicitările de clarificare ale alegătorului, un membru BESV i-a propus să se adreseze cu certificatul de deces.
- **SV 1/81, Chișinău, Buiucani.** Un alegător nu s-a regăsit în listele electorale, iar membrii BESV l-au informat că preventiv urma să-și ia certificat cu drept de vot. În rezultat, alegătorul a reacționat agresiv, agresând membrii BESV cu cuvinte necenzurate. În final, alegătorul a votat, fiind inclus în listele suplimentare.

Deficiențe în funcționarea SIAS Alegeri (suspendarea funcționării; situații când SIAS Alegeri indică faptul că alegătorul a votat, iar acesta susține că nu a votat) – 12 cazuri.

- **SV 29/046 Soroca, Racovăț.** În intervalul 08.05 – 08.30, din cauza deficiențelor tehnice ale sistemului SIAS Alegeri, persoanele care au votat au fost incluse în lista pe suport de hârtie.
- **SV 18/002 Florești, Florești.** Un alegător nu a fost găsit de operatori în sistemul SIAS Alegeri. Președintele BESV i-a propus să se apropie de membri BESV ca să fie căutat și în listele de bază dar alegătorul a refuzat și a plecat.
- **SV 9/002 Călărași, Călărași.** Începând cu orele 8 și până la 9.30 ambele calculatoare din SV nu au funcționat continuu, deconectându-se periodic. Președintele BESV a chemat responsabilul de la Moldtelecom. Operatorii înregistrează manual.
- **SV 26/012 Rezina, Cuizăuca.** Începând cu 07.30 până în prezent – 08.47 ambele calculatoare nu funcționează. Au

venit specialiști însă problema nu a fost înlăturată. Alegătorii votează, se includ pe suport de hârtie.

- **SV 29/046 Soroca, Holoșnița.** Pe motiv de pană de curent în incinta SV de la 08.05-08.30, alegătorii au fost introduși pe suport de hârtie de către operatorii SIASA.
- **SV 37/036 Rezina, Rezina.** SIAS Alegeri nu a funcționat aproximativ 10 minute în intervalul 9.30-9.40, după care a fost restabilită conexiunea.
- **SV 7/005 Cahul, Cahul.** La SV s-au prezentat 2 alegători: primul alegător, deși conform fisei avea era arondat la aceasta secție nu figura în baza de date a operatorilor și a votat pe lista suplimentară. . Cel de-al doilea alegător avea viza de reședința expirată și a fost inclus în lista suplimentară.
- **SV 1/222, Chișinău, Rîșcani.** În intervalul de timp 10:25 – 10:55, SIAS Alegeri nu a funcționat. În această perioadă, evidența alegătorilor a fost efectuată manual, iar după restabilirea sistemului, au fost incluși și în baza de date.
- **SV 38/36 Franța, Paris.** Între orele 7:02- 7.06 SIAS ALEGERI nu funcționa.
- **SV 38/36 Franța, Paris.** Între orele 7:50- 8.03 SIAS ALEGERI nu funcționa.
- **SV 28/054 Sîngerei, Prepelița.** În intervalul 11:00 – 11:05 SIAS Alegeri nu a funcționat. Ulterior, un calculator a încetat să funcționeze.
- **SV 28/048 Sîngerei, Iezărenii Vechi.** La ora 13.34 a fost deconectată lumina în toată localitatea, inclusiv nici la ora 14:45 lumina nu este. Procesul de vot a fost stopat, argumentul fiind lipsa energiei electrice pentru a înregistra alegătorii în SIAS Alegeri.

Prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta secției de votare sau în raza de 100 m – 16 cazuri.

- **SV 27/033 Rîșcani, Pîrjota.** 5 persoane fără legitimație de observator au fost admise în incinta SV, două dintre

acestea au declarat că sunt de la un concurent, una de la altul, celelalte necunoscute. Au motivat ca urmează să li se aducă legitimațiile. Președintele BESV le-a permis accesul.

- **SV 16/033 Edineț, Goleni.** La intrarea în SV este prezent primarul comunei care discută cu alegătorii, nu se cunoaște dacă se face agitație electorală.
- **SV 37/8 Hârbovăț, Anenii Noi.** În intervalul 7.00 – 09.00, reprezentantul unui concurent a fost prezent în raza de 100 metri de la secția de votare. Acesta purta discuții cu observatorii și membrii BESV.
- **SV 18/032 Florești, Gura Camencii.** Primarul comunei împreună cu președintele BESV au intrat în camera unde sunt păstrate buletinele de vot au stat aproximativ 5 min.
- **SV 31/004 Șoldănești, Alcedar.** Prezența lângă secția de SV în decursul a 20-30 de minute a unui consilier local a unui concurent (fost primar în 2 mandate) la discuții cu alegătorii.
- **SV 26/008 Rezina, Rezina.** O persoană, după ce a votat, stătea lângă SV și purta discuții cu alegătorii. Un polițist i-a făcut observație și ea a plecat.
- **SV 31/022 Șoldănești, Olișcani.** O persoană necunoscută urmărea în decurs de 20 de minute procesul de vot prin geamul sediului SV. La solicitarea Președintelui BESV de a pleca, persoana dată a utilizat un limbaj agresiv și violent.
- **SV 38/20 Federația Rusă, Moscova.** Începând cu ora 8.00 în raza de 100 m ai secției de votare persoane neidentificate dar care se prezentau drept parte a echipei „Dar pentru Moldova” repartizau vouchere de transport pentru alegători.
- **SV 11/014 Cimișlia, Albina.** La distanța de 10 m de la SV, pe un stâlp era ipit materiale publicitare ale unui concurent.
- **SV 18/55, Florești, Roșietici.** În incinta SV, se află o persoană care se prezintă ca reprezentat al unui

concurrent, dar nu deținea acreditare, precum nu purta nici un ecuson. Președintele BESV încearcă să concretizeze și soluționeze situația.

- **SV 37/33 s. Sănătăuca, Regiunea Transnistreană.** La ora 8.30 veteranii de război din Stânga Nistrului au fost aduși cu 2 mașini, una dintre care cu n/î FBH841KD, marca Volkswagen. Timp de 10- 15 minute aceștia s-au aflat în fața secției de votare și vorbeau cu alegătorii. Până la ora 10.45 veteranii de război se află încă în s. Sănătăuca.
- **SV 38/48 Germania, Frankfurt pe Main.** La ora 10.15 un candidat se afla în raza 100 m a secției de votare. Acesta nu a votat și discută cu alegătorii.
- **SV 37/4 Calfa, Anenii Noi, Regiunea Transnistreană.** La 12.30 un candidat, era lângă secția de votare, a dus discuții, s-a salutat cu alegătorii, cu membrii BESV și cu alți observatori. A discutat cu primara, care l-a invitat la sediul primăriei pentru a discuta.
- **SV 38/22 Federația Rusă, Moscova.** La ora 11.30 au fost observate două persoane (aparent minore) care împart vouchere în valoare de 1000 ruble rusești alegătorilor care se duc spre secția de votare.
- **SV 38/30 Federația Rusă, Moscova.** La ora 10.50 în raza 100 m de la SV erau persoane neautorizate- campania „Dar pentru Moldova” -care împărțeau flyere cu textul „Prietenie între Rusia și Moldova”. Președintele a sesizat poliția, iar la rândul său poliția a sesizat acele persoane. Acestea din urmă s-au retras la o distanță mai îndepărtată de SV, dar continuau să împartă flyere.
- **SV 16/49 Edineț, Vișoara.** La 12:30 Președinte raionului Edineț, a stat parcat timp de 10 min în automobilul CNA 101 (Skoda, negru, mașină de serviciu) în fața secției de votare. Membrii BESV nu au intervenit, nu au ieșit.

Prezența materialelor de publicitate, afișaje, panouri electorale din raza secției de votare (100 metri de la localul

secției) – 24 cazuri.

- **SV 29/032 Soroca, Horodiște.** În raza de 100m de la SV, pe panoul informativ au fost identificate materiale publicitare în format A3 în favoarea a doi concurenți. Observatorul Promo-LEX, inclusiv ieri, a atras atenția Președintelui BESV despre acest fapt, însă nu a fost luat act.
- **SV 11/030 Cimișlia, Ivanovca Noua.** În preajma SV pe un pilon este un pliant A4 al unui concurent. Membri BESV au fost anunțați și pliantul a fost înlăturat.
- **SV 1/123, Chișinău, Centru.** La o distanță de aproximativ 80 metri de SV, se află parcat un autocamion al cărui pereți sunt acoperiți bannere ale unui concurent.
- **SV 1/117, Chișinău, Centru.** La o distanță de aproximativ 80 metri de SV, au fost observate afișe electorale ale unui concurent amplasate pe un stâlp și pe peretele unui bloc de locuit, la intrarea în scară.
- **SV 36/7 Comrat, UTAG.** În raza 100 m de la secția de votare sunt lipite materiale publicitare din partea unui concurent.
- **SV 33/26 Taraclia, Salcia.** În raza 100 m de la secția de votare, a fost observat un banner publicitar al unui concurent care se află pe balconul de unei clădiri locuite.
- **SV 27/003 Rîșcani, Rîșcani.** Vizavi de SV se află o clădire unde sunt instalate boxe ce difuzează cântece din perioada sovietică. Pe aceeași clădire se află materiale publicitare în favoarea unui concurent. Primarul a chemat poliția și la moment se discută.
- **SV 25/064 Orhei, Puținței.** La distanță de maxim 60 m se află pliante A4 în favoarea unui concurent. Președintele BESV a spus că va delega o persoană să le înlătore.
- **SV 31/004 Șoldănești, Alcedar.** La 60 m de la SV pe un stâlp de electricitate se află afișe electorale cu unui concurent.
- **SV 31/030 Șoldănești, Șestaci.** În raza SV pe stâlpul de

electricitate și panoul informativ se află pliante A4 cu unui concurent.

- **SV 32/001 Ștefan Vodă, Ștefan Vodă.** În raza secției de vot se află un billboard al unui concurent.
- **SV 36/003 UTAG, Comrat.** Prezența a 2 bannere în raza SV cu un candidat și simbolica acestuia.
- **SV 28/008 Sîngerei, Alexăndreni.** La distanța de 50 de m de SV se află un panou de dimensiuni A3 al unui concurent.
- **SV 14/003 Drochia, Drochia.** În raza de 50 m de SV pe un pilon este un pliant A4 aparținând unui concurent.
- **SV 25/028 Orhei, Crihana.** În raza de 40 m de la SV, în fața la primărie este un panou publicitar cu materiale în favoarea unui concurent. Președintele BESV a fost anunțat, ulterior materialele au fost scoase.
- **SV 32/031 Ștefan Vodă, Tudora.** Lângă SV, la aproximativ 30 m, pe panoul de informații sunt lipite mai multe materiale publicitare aparținând mai multor concurenți.
- **SV 32/031 Ștefan Vodă, Tudora.** Vizavi de SV, în incinta magazinului sunt amplasate flayere a unui concurent.
- **SV 32/023 Ștefan Vodă, Răscăieți.** Vizavi de SV, pe panoul de informații din fața casei de cultura a fost observată publicitate electorală din partea unui concurent.
- **SV 18/55, Florești, Roșietici.** În apropiere de SV, pe panoul informativ și pe piloni, au fost observate afișe electorale ale unui concurent. Președintele BESV a solicitat unui membru BESV să le înlăture.
- **SV 1/246, Chișinău, Codru.** În raza de 100 metri de la SV, pe panoul informativ, au fost observate afișe electorale ale unui concurent.
- **SV 7/59, Cahul, Tătărești.** La o distanță de 50 metri de la SV, pe stâlpi, au fost observate afișe electorale ale unui concurent, iar pe panoul informativ ale altui. La informarea președintelui BESV despre situația respectivă acesta a intervenit în vederea înlăturării publicității electorale.

- **SV 13/4, Șoldănești, Alcedar.** La o distanță de 50 metri de la SV, pe stâlpi, au fost observate afișe electorale ale unui concurent. La informarea membrilor BESV, aceștia au asigurat înlăturarea materialelor electorale.
- **SV 1/11, Chișinău, Botanica.** Vis-a-vis de SV, au fost observate afișe electorale ale unui concurent amplasate pe un gard.

Fotografierea buletinelor de vot, alte încălcări ale secretului votului (prezentarea buletinului cu votul exprimat, amplasarea defectuoasă a cabinelor de vot ce permit vizualizarea opțiunii alegătorului etc.) – 36 cazuri.

- **SV 25/039, Orhei, Ivancea.** Cabina de vot a fost amplasată lângă masa membrilor BESV, astfel încât este riscul să fie văzut pentru cine votează alegătorul.
- **SV 9/014 Călărași, Dereneu.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot. Membrii BESV au anunțat președintele BESV. Acesta a chemat poliția după care alegătorul a șters poza.
- **SV 1/104, Chișinău, Buiucani.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot după ce a votat, însă la solicitarea președintelui BESV, acesta a șters poza.
- **SV 38/46 Germania.** Un grup de alegători discuta despre opțiunile de vot fiind deja în cabina de vot. Niciun membru al biroului electoral nu a remarcat incidentul.
- **SV 35/007 Ungheni, Ungheni.** Un alegător a prezentat buletinul de vot cu opțiunea aleasă observatorilor prezenți întrebându-i dacă a făcut alegerea corectă. Toți observatorii au văzut pentru cine a votat alegătorul, însă nimeni din membrii BESV nu i-a făcut observație.
- **SV 37/009 Anenii Noi, Varnița.** Un alegător a făcut poză la buletinul de vot. Președintele BESV i-a făcut observație și i-a solicitat să șteargă poza.
- **SV 20/048 Hîncești, Mirești.** O doamnă și-a fotografiat buletinul de vot. Președintele BESV s-a apropiat de

doamnă, nu a fost posibil de aflat dacă poza a fost ștearsă.

- **SV 11/010 Cimișlia, Cimișlia.** Un alegător la ieșirea din cabina de vot a mers și a arătat buletinul de vot unui membru BESV apoi la pus în urna de vot. Președintele nu a observat incidentul.
- **SV 1/242, Chișinău, Rîșcani.** Un alegător a încercat să fotografieze buletinul de vot, însă la remarcă unui observator și intervenția președintelui BESV, incidentul a fost evitat.
- **SV 1/233, Chișinău, Rîșcani.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot, însă la intervenția vicepreședintelui BESV, poza a fost ștearsă.
- **SV 1/191, Chișinău, Rîșcani.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot, însă la intervenția președintelui BESV, poza a fost ștearsă.
- **SV 1/114, Chișinău, Centru.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot, însă la intervenția președintelui BESV, poza a fost ștearsă.
- **SV 1/248, Chișinău, Codru.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot, însă la intervenția președintelui BESV, poza a fost ștearsă.
- **SV 1/136, Chișinău, Centru.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot, însă la intervenția președintelui BESV, poza a fost ștearsă.
- **SV 38/65 Italia, Milano.** La ora 9.25 a fost observat un alegător care face poza la buletinul de vot. La atenționarea observatorului, membrii biroului nu au reacționat.
- **SV 38/48 Germania, Frankfurt pe Main.** La ora 7.34 s-a atestat un caz de fotografiere a buletinului de vot.
- **SV 38/48 Germania, Frankfurt pe Main.** La ora 8.30 o alegătoare a făcut poza la buletin de vot, fapt consemnat de 2 observatori.
- **SV 38/22 Federația Rusă, Moscova.** La ora 10.03 a fost observat un caz de fotografiere a buletinului de vot.
- **SV 38/124 România, Suceava.** La ora 10.32 un alegător a

făcut poza la buletinul de vot și a fost pus să șteargă poza.

- **SV 38/147 Turcia, Istanbul.** În jurul orei 10:40 o doamna a intrat în cabina de vot cu telefonul și a făcut o fotografie.
- **SV 38/ 124 România, Suceava.** La ora 11.09 s-a observat un alegător care a fotografiat buletinul de vot.
- **SV 8/008 Cantemir, Cania.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot. Președintele BESV l-a rugat să o șteargă și apoi a chemat poliția. Alegătorul a șters poza dar i s-a întocmit proces verbal și a fost luat la poliție.
- **SV 38/116 România, Iași.** La ora 11.35 a fost observată fotografierea buletinului de vot.
- **SV 38/65 Italia, Milano.** La ora 11.04 a fost fotografiat buletinul de vot.
- **SV 30/006 Strășeni, Strășeni.** Observatorul din partea unui partid și-a fotografiat buletinul de vot. Președintele BESV i-a solicitat să șteargă poza.
- **SV 37/010 Anenii Noi, Varnița.** Mai mult de 2 ori alegătorii fotografiau buletinele de vot, fiind în cabina de vot. Președintele le-a făcut observație și le-a solicitat să șteargă pozele.
- **SV 37/010 Anenii Noi, Varnița.** În cel puțin șase cazuri alegătorii se consultau între ei pe cine să voteze în incinta SV.
- **SV 8/008 Cantemir, Cania.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot. Președintele BESV l-a rugat să o șteargă și apoi a chemat poliția. Alegătorul a șters poza dar i s-a întocmit proces verbal și a fost luat la poliție.
- **SV 9/36 Călărași, Săseni.** Un tânăr de 18-20 ani a telefonat și fotografiat buletinul său de vot, aflându-se în cabina de vot. Incidentul a fost văzut de toți cei prezenți în SV. Membrii BESV au atenționat persoana și au solicitat să șteargă fotografia. Nu dispune de probe.
- **SV 35/007 Ungheni, Ungheni.** La ora 12:47, un alegător a

făcut poza buletinului de vot. Nimeni din membrii BESV nu a reacționat, argumentând că nu au văzut nimic.

- **SV 2/035 Bălți, Bălți.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot. Membrii BESV au observat și i-au cerut să o șteargă.
- **SV 38/4 Belgia, Bruxelles.** La ora 11.37 un alegător a fotografiat buletinul de vot. Acesta a șters poza atunci când i s-a spus ca este ilegal.
- **SV 38/46 Germania, Berlin.** Alegătorii din cabinele de vot alăturate își vorbesc și indica cum să voteze.
- **SV 38/48 Germania, Frankfurt pe Main.** La ora 11.45 un alegător a fotografiat buletinul de vot.
- **SV 38/ 147 Turcia, Istanbul.** La ora 13.07 o alegatoare a făcut o poza buletinului de vot în cabina. Membra biroului electoral a observat și i-a solicitat sa șteargă poza de față cu ea, lucru care s-a și întâmplat.
- **SV 38/ 147 Turcia, Istanbul.** O alegatoare a făcut o poza buletinului de vot în cabina. Membra biroului electoral a observat și i-a solicitat sa șteargă poza. De față cu operatorul acest lucru s-a și întâmplat.

Buletinele de vot nerepartizate membrilor BESV nu sunt păstrate în loc sigur – 4 cazuri

- **SV 38/40 Franța, Paris.** Buletinele de vot nerepartizate sunt păstrate în secția de votare, fără a fi în permanență supravegheate sau la loc sigur.
- **SV 38/ 57 Irlanda, Dublin.** Buletinele de vot stau sub masa secretarului si nimeni nu le urmărește.
- **SV 38/78 Italia, Mestre.** Buletinele de vot nu sunt într-un loc sigur.
- **SV 38/58 Irlanda, Dublin.** La ora 07.10 buletinele de vot nerepartizate stăteau în sac, pe jos, în incinta secției de votare.

Urnele de vot nu au fost sigilate potrivit procedurilor legale/ ruperea/ deteriorarea sau absența sigiliilor pe urnele de vot – 9 cazuri.

- **SV 27/001 Rîșcani, Rîșcani.** Urnele de vot au fost sigilate cu câte 3 sigilii. Președintele BESV a explicat situația din motivul insuficienței sigiliilor primite.
- **SV 36/13, UTAG, Ceadâr-Lunga.** Urnele de vot au fost sigilate cu doar 2 sigilii.
- **SV 13/4, Dondușeni, Arionești.** Una din urnele de vot staționare a fost sigilată cu doar 2 sigilii.
- **SV 18/55, Florești, Roșietici.** Urna de vot mobilă nu a fost sigilată, iar președintele BESV a declarat că aceasta va fi sigilată la ora 15:00, când se vor deplasa pentru votarea cu urna mobilă.
- **SV 27/13, Rîșcani, Aluniș.** Urna de vot mobilă nu a fost sigilată.
- **SV 1/9, Chișinău, Botanica.** Urnele de vot au fost sigilate cu doar 3 sigilii.
- **SV 38/92. Italia, Vicenza.** Urna de vot a fost sigilată doar cu 3 sigilii în loc de 4.
- **SV 1/002 Chișinău, Botanica.** Urnele de vot au fost sigilate a câte 3 sigilii. Președintele BESV a spus că nu are destule sigilii.
- **SV 11/39 Cimișlia, Sagaidac.** La 12.47 observatorul Promo-LEX a constatat că din două urne staționare, una, cea de rezervă, nu avea nici un sigiliu.

Votarea nejustificată în grup (doi sau mai mulți alegători) – 15 cazuri.

- **SV 1/99, Chișinău, Buiucani.** În cabine de vot alăturate, au votat soțul și soția. La un moment dat, soțul a indicat soției cu mâna unde să voteze în buletinul de vot. Președintele BESV nu a sesizat cazul.
- **SV 13/027 Dondușeni, Țaul.** La orele 9:57 două persoane, soț și soție au votat împreună în aceeași cabină de vot.
- **SV 32/030 Ștefan Vodă, Talmaza.** Prezența în cabina de vot a 2 persoane concomitent. A intervenit președintele BESV.
- **SV 37/028 Dubăsari, Dorotcaia.** Două persoane au intrat

in cabina de vot concomitent și se sfătuiau pe cine să voteze. Nimeni din membrii BESV nu a reacționat.

- **SV 37/028 Dubăsari, Doroțcaia.** În cabina de vot au intrat concomitent 2 persoane. Nimeni din membrii BESV nu au reacționat.
- **SV 37/035 Florești, Sănătăuca.** Au intrat concomitent 2 persoane în cabinete de vot. Un membru BESV a intervenit și o persoană a părăsit cabina de vot.
- **SV 10/005 Căușeni, Căușeni.** Două persoane în vârstă au votat în aceeași cabina de vot, Președintele nu era în incinta SV.
- **SV 11/038 Cimișlia, Porumbrei.** Două persoane au votat în grup: o persoana în etate și o persoană de aproximativ 30 ani. Acestea au fost ajutate de un membru BESV. Președintele nu a reacționat.
- **SV 11/41, Cimișlia, Selemet.** La un interval de doar 2 minute, a fost observată prezența nejustificată a două persoane în aceeași cabină de vot și, respectiv, consultarea reciprocă a doi alegători care se aflau în cabine alăturate. Membrii BESV nu au intervenit.
- **SV 1/252, Chișinău, Cricova.** Un alegător care s-a prezentat la SV, a început să telefoneze alte persoane pentru a întreba pe cine să voteze. La intervenția președintelui BESV, alegătorul a întrerupt apelul, a votat, după care a părăsit SV.
- **SV 1/182, Chișinău, Ciocana.** Un alegător, după ce a recepționat buletinul de vot și s-a îndreptat spre cabina de vot, de acesta s-a apropiat un alt alegător și i-a indicat cu cine să voteze. Președintele BESV a reacționat imediat, informând alegătorii că această acțiune este o încălcare.
- **SV 38/48 Germania, Frankfurt pe Main.** La ora 09.05 un alegător și o alegătoare au votat împreună în aceeași cabină (ambii fără dizabilități).
- **SV 38/40 Franța, Paris.** De la începutul observării până la orele 9:30 s-au observat 2 cazuri de votare nejustificată în grup.

- **SV 37/041 Ștefan Vodă, Răscăieți.** Înainte de a intra în cabina de vot, 2 alegători se sfătuiau pe cine să voteze și stăteau împreună. Membrul BESV le-a făcut observație să se separe
- **SV 38/46 Germania, Berlin.** La ora 11.44, 2 alegători au intrat într-o cabină în mod nejustificat, iar membrii secției de vot nu au reacționat.

Nerespectarea măsurilor de protecție în context COVID –1 caz.

- **SV 32/031 Ștefan Vodă, Tudora.** SV nu are în stoc măști de protecție, inclusiv persoana care efectuează termometria nu poartă mască. Președintele BESV a declarat că nu a fost asigurat cu număr suficient de măști.

Altele – 2 cazuri.

- **SV 1/140, Chișinău, Centru.** La ora 10:10, la SV s-a prezentat o alegătoare cu copilul nou născut în cărucior. Motivând prin faptul că e pandemie COVID, președinta BESV nu i-a permis să intre cu copilul. Doamna a explicat că nu poate lăsa copilul singur afară, și a cerut să scrie o plângere, președinta nu i-a permis să scrie plângerea, a spus să meargă acasă să scrie plângerea și să revină înapoi. Doamna nu a votat și a plecat acasă.
- **SV 38/46 Germania, Berlin.** La ora 12.04 observatorul Promo-LEX a observat că un membru al biroului electoral introduce buletinele în urna de vot în locul alegătorilor.

Comunicatul este elaborat în cadrul Misiunii de observare a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, al Consiliului Europei prin proiectul

„Suport pentru observarea civică a alegerilor parlamentare anticipate din 2021 în secțiile de votare create în străinătate”, precum și al Oficiului Ambasadei Regatului Țărilor de Jos la Chișinău prin proiectul „Suport pentru informarea cetățenilor și observarea civică a alegerilor parlamentare anticipate din 2021 în secțiile de votare create alegătorii din regiunea Transnistreană”. Componenta „Discursul instigator la ură” este susținută de către Departamentul Justiție și Drepturile Omului al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova – etapa a IV-a”.

Opiniile exprimate în rapoartele și comunicatele publice ale MO Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor sau partenerilor. Conținutul acestui document poate fi supus revizuirilor redacționale.

În cazul în care apar discrepanțe între textul în limba română și traducerea acestuia în altă limbă, prevalează prevederile stabilite de textul în limba română.

Pentru mai multe informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

Misiunea de Observare Promo-

LEX a Alegerilor Parlamentare Anticipate din 11 iulie 2021 | Deschiderea secțiilor de votare.

#observatorPromoLEX

Misiunea de Observare Promo-LEX
a Alegerilor Parlamentare Anticipate
din 11 iulie 2021

DESCHIDEREA SECȚIILOR DE VOTARE

Ora 9:00

11 iulie 2021

Ora: 9:00

Misiunea de Observare Promo-LEX a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 constată că până la ora 9.00 Misiunea a recepționat 113 semnalări de incidente de la observatori, prezentul comunicat incluzând 55 de incidente prelucrate de echipa centrală a Misiunii Promo-LEX la ora respectivă.

Aspecte metodologice ale observării

Pentru ziua alegerilor MO Promo-LEX a delegat câte un observator pe termen scurt (OTS) în 600 secții de votare (SV), selectate pe baza unui eșantion stabilit de către o companie sociologică.

În plus, în toate cele 41 de secții de votare unde vor exercita dreptul de vot alegătorii din regiunea transnistreană este repartizat câte un observator static.

Procesul electoral din secțiile de votare, din imediata apropiere a acestora și traseele de acces către secțiile de votare, inclusiv la care vor vota alegătorii din regiunea transnistreană, urmează a fi monitorizat și de 80 de echipe mobile de observatori.

De asemenea, o atenție deosebită va fi concentrată pe secțiile de votare de peste hotarele țării, unde au fost delegați observatorii statici în 84 SV.

Incidente semnalate la deschiderea secțiilor de votare:

Misiunea Promo-LEX de observare a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 constată,

Acces restricționat pentru observatori sau obstrucționarea procesului de observare liberă în secția de votare– 4 cazuri.

- **SV 37/11 Anenii Noi, Varnița.** La 6:25 era închis SV. Observatorul a solicitat accesul însă nu a putut intra. Președintele BESV a motivat ca nu l-a observat și i-a permis accesul în SV la 7:00.
- **SV 32/030 Ștefan Vodă, Talmaza.** Observatorului Promo-LEX nu i se permite deplasarea în incinta SV.
- **SV 37/022 Căușeni, Hagimus.** Observatorul Promo-LEX s-a prezentat la SV la ora 6:30, însă accesul i-a fost permis abia la 6:45.
- **SV 4/039 Anenii Noi, Varnița.** Observatorul Promo-LEX a sosit la secția de votare la ora 6:30 dar membrii BESV nu le-au permis să intre în secție justificând că au

sosit prea târziu. Accesul a fost permis la orele 7:00.

Transportarea organizată a alegătorilor (autocare, microbuze sau alte unități de transport care în mod normal nu ar avea ce căuta în preajmă) – 2 cazuri.

- **SV 37/18 Regiunea Transnistreană, Copanca.** Au fost observate 10 unități de transport. Autoturisme și microbusuri mici de 7 persoane, toate pline. Marca automobilelor: Mercedes Vito A773HC , Opel Zafira T5980B, Chrysler Voyager C495EP.
- **SV 37/37 Regiunea Transnistreană, Rezina.** În centrul orașului, lângă oficiul Star Net, la 7.50, un microbuz de marca Gazeli, n/î P581BB, culoare alba, a transportat persoane. Transportul are în jur de 10 locuri. Șoferul a menționat că transportă de la fabrica metalurgică din Râbnița.

Restricționarea accesului în secția de votare pentru alegători care nu au mască de protecție în context COVID – 1 caz

- **SV 11/003 Cimișlia, Cimișlia.** Unui alegător nu i s-a permis să intre în incinta SV deoarece nu avea masca de protecție, alegătorul a plecat.

Înteruperea pe parcursul zilei votării a procesului de filmare a operațiunilor electorale – 6 cazuri.

- **SV 1/156 Chișinău, Ciocana.** Nu funcționează camera video de la momentul deschiderii SV. Președintele BESV a informat CEC. S-a comunicat că pe parcursul zilei va fi adusă o altă cameră de filmat.
- **SV 1/91, Chișinău, Buiucani.** De la deschiderea SV, camera video a funcționat cu deficiențe. Camera are deficiențe tehnice, nu lucrează, președintele a sunat și a fost anunțat că va veni cineva să repare pentru a continua procesul filmării.
- **SV 1/235, Chișinău, Rîșcani.** Procesul de filmare a fost pornit la deschiderea SV, însă camera filmează cu

întreruperi, președintele BESV observând deficiențe tehnice. Președintele a telefonat și încearcă să remedieze situația.

- **SV 33/24 Taraclia, Musaitu.** Camerele de înregistrare video nu funcționează de la deschidere.
- **SV 7/59 Cahul, Tătărești.** În SV era instalata camera video, dar nu era pornit procesul de filmare. A fost anunțat președintele BESV, aceasta a indicat ca a uitat să o pornească și a pornit camera de înregistrare video.
- **SV 1/218, Chișinău, Rîșcani.** A fost filmat doar procesul de deschidere a SV. La ora 7:21, procesul de filmare s-a întrerupt. Camera video are deficiențe tehnice, se întrerupe. Președintele BESV a anunțat că procesul de filmare va fi preluat la închiderea SV.

Agitație electorală sau PR negru în perimetrul de 100 m și/sau în incinta secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 3 cazuri

- **SV 37/034 Florești, Sănătăuca.** În incinta SV era un panou cu inscripție denegratoare față de un concurent. Observatorul Promo-LEX a anunțat președintele.
- **SV 9/022 Călărași, Hoginești.** La secția de vot s-a prezentat un simpatizant al PPȘ îmbrăcat cu tricoul de partid. Președintele BESV a rugat persoana să părăsească secția.
- **SV 1/61 Chișinău, Botanica.** Un alegător, după ce a votat, s-a apropiat de observatorii din SV, întrebând dacă aceștia sunt de la un anumit concurent, cu declarații precum că ei au promis mărimi de salariu, dar nimic nu s-a schimbat.

Prezența materialelor de publicitate, afișaje, panouri electorale din raza secției de votare (100 metri de la localul secției) – 16 cazuri.

- **SV 15/11 Dubăsari, Oxentea.** În raza 100 m a secției de votare este un panou publicitar al unui concurent.

- **SV 16/2 Edineț, Edineț.** În raza 100 m de la SV se află panou publicitar al unui concurent.
- **SV 31/20 Șoldănești, Glinjeni.** În raza 100 m de la SV sunt amplasate materiale publicitare pe stâlpi din partea unui concurent. Ele au fost puse peste noapte, ieri nu erau. La indicațiile președintelui BESV, materialele au fost scoase.
- **SV 1/86, Chișinău, Buiucani.** Pe un stâlp, la intrarea în SV, a fost observat un afiș electoral în favoarea unui concurent.
- **SV 13/020, Dondușeni, Rediul Mare.** În raza de 80 m de la SV pe piloni sunt amplasate pliante A4 în favoarea unui concurent.
- **SV 19/001, Glodeni, Glodeni.** În raza de 60 de metri de la SV la un magazin este amplasat un bilbord în favoarea unui concurent.
- **SV 9/028, Călărași, Păulești.** În raza de 100 m de la localul secției exista un pliant electoral în favoarea unui concurent. Președintele BESV a înlăturat pliantul.
- **SV 4/037 Anenii Noi, Țițăreni.** În raza de 100 m de la localul secției au fost identificate afișe electorale neînlăturate în favoarea a doi concurenți.
- **SV 16/004 Edineț, Edineț.** În rază de 70 m de la SV este situat un magazin unde este amplasat un panou electoral în favoarea unui concurent.
- **SV 18/001 Florești, Florești.** În raza de 100 m de la SV într-o gospodărie este amplasat un panou electoral în favoarea unui concurent.
- **SV20/066 Hîncești, Stolniceni.** În raza de 20 m de SV pe un panou informativ sunt amplasate pliante A4 de la trei concurenți electorali.
- **SV 6/038 Briceni, Tețcani.** În raza 100 m de la SV au fost identificate afișe electorale în favoarea unui concurent.
- **SV 15/8 Dubăsari, Marcăuți.** La 100 m de SV pe stâlpii de electricitate sunt amplasate materiale publicitare în favoarea unui concurent.

- **SV 1/94 Chişinău, Buiucani.** În raza de 100 m de SV pe stâlpi de electricitate sunt amplasate materiale publicitare din parte unui concurent.
- **SV 11/010 Cimişlia, Cimişlia.** În raza de 100 m de la SV este un magazin, în incinta magazinului pe o masa sunt pliante A4 de la doi concurenţi.
- **SV 1/120 Chişinău, Centru.** În raza 100 m de la secţia de votare, vis-a-vis de intrarea în SV pe o poartă sunt amplasate materiale publicitare în favoarea unui concurent.

Urnele de vot nu au fost sigilate potrivit procedurilor legale/ ruperea/ deteriorarea sau absenţa sigiliilor pe urnele de vot – 7 cazuri.

- **SV 36/7 UTAG, Comrat.** Urna staţionară a fost sigilată 2 sigilii în loc de 4. A fost anunţat preşedintele BESV, acesta nu a reacţionat.
- **SV 13/12 Donduşeni, Elizavetovca.** Urna de vot staţionară este sigilată cu 2 sigilii din 4. Preşedintele BESV a motivat că nu sunt suficiente sigilii.
- **SV 1/26, Chişinău, Botanica.** Urnele de vot staţionare au fost sigilate cu doar 3 sigilii.
- **SV 1/291, Chişinău, Stăuceni.** Urnele de vot staţionare au fost sigilate cu doar 3 sigilii.
- **SV 1/208, Chişinău, Rîşcani.** Urnele de vot staţionare din SV au fost sigilate cu 2 sigilii. Motivul invocat de preşedintele BESV a fost lipsa necesităţii de a plasa mai multe. Totuşi, după menţionarea regulii privind obligativitatea sigilării urnelor cu 4 sigilii, preşedintele BESV a aplicat încă câte 2 sigilii la urnele de vot.
- **SV 18/053 Floreşti, Putineşti.** Toate trei urne de vot au fost sigilate cu câte 2 sigilii, preşedintele BESV a spus ca nu are suficiente sigilii .
- **SV 33/24 Taraclia, Musaitu.** Sunt două urne de vot staţionare, care au ambele a câte 2 sigilii din 4.

Deficiențe în funcționarea SIAS Alegeri (suspendarea funcționării; situații când SIAS Alegeri indică faptul că alegătorul a votat, iar acesta susține că nu a votat) – 2 cazuri.

- **SV 1/222, Chișinău, Rîșcani.** Începând cu ora 07:20, timp de 15-20 minute, nu a funcționat SIAS "Alegeri". Votarea nu a fost stopată, înregistrarea alegătorilor efectuându-se manual, iar după înlăturarea deficiențelor – datele au fost incluse în sistem.
- **SV 18/002, Florești, Florești.** În intervalul orelor 7.00-7.38, nu a funcționat SIAS Alegeri – lipsa conexiunii internet. Problema a fost soluționată de specialistul de la Moldtelecom. Procesul de votare a fost sistat pe perioada dată.

Fotografierea buletinelor de vot, alte încălcări ale secretului votului (prezentarea buletinului cu votul exprimat, amplasarea defectuoasă a cabinelor de vot ce permit vizualizarea opțiunii alegătorului etc.) – 8 cazuri.

- **SV 1/98, Chișinău, Buiucani.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot. Membrii BESV nu au observat incidentul.
- **SV 13/12 Dondușeni, Elizavetovca.** Președintele și secretarul BESV sunt amplasați în așa mod încât pot vedea cabinetele de vot și alegătorii. Aceștia au motivat că nu exista spațiu suficient, deoarece sala e mică.
- **SV 37/019 Căușeni, Copanca.** Alegătorii comunicau între ei când se aflau în cabinete de vot încălcând secretul votului.
- **SV 10/002 Căușeni, Căușeni.** La ora 7:50 un alegător a fotografiat buletinul de vot.
- **SV 11/001 Cimișlia, Cimișlia.** Un alegător nu a păstrat secretul votului, buletinul de vot a fost deschis și alegătorii din incinta SV au putut să vadă pe cine a votat. Președintele nu a reacționat.
- **SV13/001 Dondușeni, Dondușeni.** Un alegător a fotografiat

buletinul de vot. Președintele a reacționat și fotografia a fost ștearsă.

- **SV 1/136, Chișinău, Centru.** Un membru BESV, după ce a votat, a fotografiat buletinul de vot. Incidentul a fost observat de observatorul de la un concurent care a intervenit cu o voce ridicată, și a rugat să șteargă poza. Membra BESV a invocat că nu este stipulat undeva că nu se permite fotografierea buletinului de vot, după care totuși a fost șters poza. Președintele BESV a spus că nu este stipulat undeva că nu se poate de pozat buletinul de vot și se invocă mai mult verbal.
- **SV 1/121, Chișinău, Centru.** Alegătorul a fotografiat buletinul de vot. Un membru BESV i-a făcut observație. În rezultat, alegătorul a șters fotografia.

Nerespectarea măsurilor de protecție și prevenire COVID -19 – 2 cazuri.

- **SV 1/200, Chișinău, Rîșcani.** Membrii BESV nu poartă materiale de protecție anti-COVID. Observatorul se afla cu masca de protecție pe față, iar un membru BESV s-a apropiat și i-a spus că COVID doarme.
- **Regiunea Transnistreana, Rascaieții Vechi.** Distanța socială nu este respectată de către alegătorii ce fac coadă la secția de votare, cetățenii sunt fără mască.

Votarea nejustificată în grup (doi sau mai mulți alegători) – 3 cazuri.

- **SV 37/035 Florești, Sănătăuca.** În cabine de vot au intrat 2 persoane concomitent.
- **SV 11/024, Călărași, Gura Galbenei.** La ora 7.45 doi alegători au intrat în cabina de vot și au votat. Președintele BESV nu a reacționat.
- **SV 11/001 Cimișlia, Cimișlia.** La ora 7.11 doua persoane (soț și soție) au votat împreună, președintele BESV nu a avut o reacție la incidentul dat.

Altele – 1 caz:

- **SV 11/37 Cimișlia, Mihailovca.** La SV nu este nici o inscripție referitor la secția de votare, inclusiv nu este indicat numărul acesteia.

Comunicatul este elaborat în cadrul Misiunii de observare a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, al Consiliului Europei prin proiectul „Suport pentru observarea civică a alegerilor parlamentare anticipate din 2021 în secțiile de votare create în străinătate”, precum și al Oficiului Ambasadei Regatului Țărilor de Jos la Chișinău prin proiectul „Suport pentru informarea cetățenilor și observarea civică a alegerilor parlamentare anticipate din 2021 în secțiile de votare create alegătorii din regiunea Transnistreană”. Componenta „Discursul instigator la ură” este susținută de către Departamentul Justiție și Drepturile Omului al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova – etapa a IV-a”.

Opiniile exprimate în rapoartele și comunicatele publice ale MO Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor sau partenerilor. Conținutul acestui document poate fi supus revizuirilor redacționale.

În cazul în care apar discrepanțe între textul în limba română și traducerea acestuia în altă limbă, prevalează prevederile stabilite de textul în limba română.

Pentru mai multe informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

Final de campanie electorală marcat de incertitudini de ordin legal privind desfășurarea scrutinului, abuz de resurse administrative, cheltuieli neraportate ale concurenților electorali și discurs instigator la ură și discriminare

Misiunea de Observare Promo-LEX a făcut public cel de al cincilea raport de monitorizare a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021. Incertitudini de ordin legal privind asigurarea financiară deplină a scrutinului și lipsa unei hotărâri ce ar reglementa transportul organizat al alegătorilor, diverse activități și instrumente de promovare electorală, neraportarea cheltuielilor pentru campania electorală dar și perpetuarea discursului instigator la ură și discriminare sunt câteva dintre subiectele prezentate în acest Raport.

Incertitudini de ordin legal privind desfășurarea scrutinului

MO Promo-LEX constată cu îngrijorare că până la 8 iulie 2021, cu doar trei zile înainte de alegeri, Guvernul nu a asigurat finanțarea deplină a organizării și desfășurării alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021. Acest fapt poate afecta în special calitatea procedurilor din ziua alegerilor, or suma restantă de 22 468,0 mii lei, ce urma să fie aprobată în ședința eșuată a Guvernului din 7 iulie 2021, era destinată acoperirii cheltuielilor pentru plata îndemnizațiilor funcționarilor electorali.

Activitatea Comisiei Electorale Centrale (CEC) din această perioadă a fost una intensă, fiind adoptate 77 de hotărâri privind organizarea și desfășurarea scrutinului parlamentar. Cu toate acestea, Misiunea de Observare Promo-LEX atrage atenția că, în pofida insistențelor repetate ale Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte (CALC), CEC nu a aprobat pentru acest scrutin o hotărâre ce ar reglementa

transportul organizat al alegătorilor la secțiile de votare în ziua alegerilor.

În context, vom sublinia că, hotărârea CEC nr. 4390 din 20 octombrie 2020 adoptată pentru alegerile Prezidențiale a avut un caracter disuasiv și a contribuit la diminuarea numărului de incidente de transportare organizată a alegătorilor. Astfel, orice lipsă de acțiune menită să prevină transportarea organizată a alegătorilor, va duce la crearea de premise suplimentare de influențare a integrității procesului electoral.

Realizările și aspectele problematice în activitatea organelor electorale

Comparativ cu alegerile prezidențiale din 1 noiembrie 2020, la aceeași etapă a procesului electoral, MO Promo-LEX constată o majorare a numărului de observatori acreditați de către CEC, numărul total al acestora fiind de 2 442 observatori (+249). De cealaltă parte, potrivit datelor furnizate de observatorii Promo-LEX, numărul de observatori acreditați de CECE, din partea concurenților electorali este în descrește cu 60%.

Cu referință la activitatea observatorilor, Promo-LEX a atestat că, aceștia nu au avut acces deplin la listele electorale. Astfel, din totalul de 1 691 SV vizitate în perioada de referință (când listele electorale trebuiau deja să fie la secții), doar 1 276 BESV (75%) la momentul vizitei aveau recepționate listele electorale. Subliniem că doar în cazul a 1 019 SV (80% din 1 276) observatorii au avut acces la listele electorale depline. Printre erorile identificate mai des în liste se numără: prezența persoanelor decedate în liste (120 cazuri), atribuirea eronată a alegătorilor la altă SV din aceeași sau chiar altă localitate (38 cazuri), precum și erori de adrese (22 de cazuri).

Cu referire la stabilirea tirajului buletinelor de vot, pentru

SV deschise în țară, în general, s-a reieșit din numărul de alegători din RSA cu domiciliu/reședință, iar pentru 145 din cele 150 SV de peste hotare, au fost tipărite câte 5 000 de buletine (număr maxim admisibil legal).

În ceea ce privește activitatea BESV constituite peste hotare, MO Promo-LEX constată că la 7 iulie 2021 cel puțin jumătate din birouri sunt completate, contrar prevederilor legale, cu un număr par de membri.

Alte câteva aspecte problematice observate în activitatea birourilor electorale țin de respectarea parțială de către BESV a programului de muncă, precum și nerespectarea în totalitate a măsurilor de protecție în context pandemic.

Activități și instrumente de promovare electorală utilizate de către concurenți

Pe ultima sută de metri, activismul concurenților electorali a crescut continuu, numărul activităților majorându-se cu circa 25% față de perioada precedentă de monitorizare. În același timp, peste hotare au fost constatate cel puțin 31 de întruniri electorale sub forma „agitației față în față” (de trei ori mai multe decât în precedentele două săptămâni de observare), iar pentru alegătorii din regiunea transnistreană nu au fost raportate întruniri electorale. Din totalul de 1 456 activități observate, cele mai multe, ca și în perioada anterioară de observare, revin: PAS – 395 (27%), BECS 226 (15%) și BERU 172 (12%). Cele mai populare activități rămân a fi distribuirea materialelor electorale (52%) și întâlnirile electorale (30%).

Continuă să crească însă și numărul încălcărilor raportate de către observatorii Promo-LEX. Astfel, în perioada de referință (23 iunie – 7 iulie 2021), au fost raportate cel puțin 67 de cazuri ce pot fi calificate drept utilizare a resurselor administrative în scop de promovare electorală, dintre care în 18 cazuri este vizat PDM, în 13 – BECS, câte 11 – PAS și

PPPDA, în 9 – BERU și în 5 cazuri – PPȘ.

Observatorii Promo-LEX au mai raportat cel puțin un caz ce poate fi calificat drept oferire de cadouri cu impact electoral, cu implicarea PACE. La fel, au fost raportate șapte cazuri (câte trei – PAS și BECS, un caz – BERU) de utilizare a imaginii/simbolurilor de stat ale Republicii Moldova sau ale altor state.

Atragem atenția și asupra a patru cazuri de utilizare a publicității electorale fără respectarea cerințelor tipografice (2 cazuri – PACE și câte un caz – PPDA, PUN, BECS), precum și 64 de cazuri de amplasare a publicității în locuri neautorizate.

În perioada de observare, au mai fost raportate cel puțin 3 cazuri ce pot fi calificate drept utilizare a violenței în campania electorală. În toate aceste cazuri au fost implicați concurenții AUR și BECS.

Nu toți concurenții au depus la CEC rapoarte financiare, iar cele depuse sunt incomplete

De la începutul campaniei electorale și până la 2 iulie 2021, doar 19 concurenți electorali din 23 înregistrați, au depus la CEC rapoarte financiare. Totodată, Promo-LEX constată un nivel scăzut al calității informației raportate.

Cei 19 concurenți electorali au declarat venituri totale în valoare de 33 579 929 de lei, dintre acestea, 36% au fost declarate de BERU, 18% – de PAS și câte 12% – de BECS și PPȘ. Astfel, 4 concurenți electorali au raportat 78% din totalul veniturilor, iar ceilalți 11 concurenți electorali – doar 22%. De cealaltă parte, suma cheltuielilor declarate este de 30 459 125 de lei (37% au fost raportate de BERU, 18% – de PAS, 13% – de PPȘ, iar 12% – de BECS). Prin urmare, 80% din totalul cheltuielilor financiare au fost raportate la fel de 4 concurenți, iar alte 20% – de ceilalți 15 concurenți care au prezentat rapoarte la CEC. Principalele destinații ale

cheltuielilor sunt: pentru publicitate electorală (64%) și pentru materialele promoționale (24%).

Totodată, Promo-LEX a estimat pentru toate cele șase săptămâni de campanie electorală, cheltuieli neraportate de cel puțin 10 859 900 de lei. Dintre acestea, pentru BECS – 3 264 762 lei; PPȘ – 2 329 133 lei; PDM – 1 342 712 lei, PAS – 1 007 578 lei, PPPDA – 749 539 lei; BERU – 646 041 lei; PPCC- 573 912 lei; PACE- 361 765 lei; PUN- 260 329 lei; AUR- 187 315 lei; PDCM- 93 001 lei; PPDA – 12 458 lei; PPN- 11 652 lei; V. Valico- 7 498 lei; PVE- 4 280 lei; PS- 3 823 lei; PRM- 2708 lei; MPSN- 793 lei; PPM-600 lei.

Discursul de ură și instigarea la discriminare a luat amploare pe ultima sută de metri a campaniei electorale

Ultima perioadă a campaniei electorale este marcată de o creștere cu 43% a numărului de cazuri de discurs de ură și instigare la discriminare față de perioada precedentă de monitorizare (8-20 iunie 2021). Astfel, din cele 43 de cazuri identificate de către monitorii Promo-LEX, cel puțin 26 de cazuri au fost generate de către 11 candidați incluși pe listele a 8 concurenți electorali: Vasile Costiuc (PPDA) – 6 cazuri; Renato Usatîi (BERU) – 4 cazuri; Fiodor Ghelici (POM) – 3 cazuri; Valeriu Munteanu (AUR) – 2 cazuri; Igor Dodon (BECS) – 2 cazuri; Dorin Chirtoacă (AUR) – 2 cazuri; Victoria Grosu Vremeș (AUR) – 2 cazuri; Andrei Năstase (PPPDA) – 2

cazuri; Iurie Reniță (PUN), Vladimir Voronin (BECS) și Gheorghe Cavcaliuc (PACE) – câte un caz. Suplimentar, un caz l-a avut ca autor pe reprezentantul concurentului PPN, Cristian Rizea.

De cealaltă parte, în cel puțin 10 cazuri, discursul de ură și instigare la discriminare în spațiul public a vizat doi candidați de pe listele BECS: Igor Dodon – în 7 cazuri și Vladimir Voronin – în 3 cazuri. Celelalte cazuri de discurs de ură au afectat membrii și susținătorii ai BECS, PLD, Președinta Republicii Moldova și alți politicieni.

Misiunea de observare a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 este desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, al Consiliului Europei prin proiectul „Suport pentru observarea civică a alegerilor parlamentare anticipate din 2021 în secțiile de votare create în străinătate”, precum și al Oficiului Ambasadei Regatului Țărilor de Jos la Chișinău prin proiectul „Suport pentru informarea cetățenilor și observarea civică a alegerilor parlamentare anticipate din 2021 în secțiile de votare create alegătorii din regiunea Transnistreană”. Componenta „Discursul instigator la ură” este susținută de către Departamentul Justiție și Drepturile Omului al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova – etapa a IV-a”.

Opiniile exprimate în rapoartele și comunicatele publice ale MO Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor sau partenerilor. Conținutul acestui document poate fi supus revizuirilor redacționale.

În cazul în care apar discrepanțe între textul în limba română și traducerea acestuia în altă limbă, prevalează prevederile stabilite de textul în limba română.

Pentru informații, contactați: Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX; GSM: 069 26 96 84; E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

APEL repetat către Comisia Electorală Centrală privind adoptarea Hotărârii care să prevină transportarea organizată a alegătorilor în ziua votării

coalțiția civică pentru alegeri libere și corecte

APEL REPETAT CĂTRE COMISIA ELECTORALĂ CENTRALĂ

privind adoptarea Hotărârii care să prevină transportarea organizată a alegătorilor în ziua votării

Comisiei Electorale Centrale

06 iulie 2021

Organizațiile semnatare, membre ale Coaliției civice pentru Alegeri Libere și Corecte (CALC),

Fac apel repetat către Comisia Electorală Centrală:

- **să aprobe în regim prioritar o hotărâre privind aspecte ce țin de transportul organizat al alegătorilor la secțiile de votare în ziua alegerilor din 11 iulie 2021;**
- **să asigure în timp util publicarea hotărârii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova**

La 31 mai 2021, Coaliția civică pentru Alegeri Libere și Corecte a înaintat în adresa Comisiei Electorale Centrale [un demers](#) în care a îndemnat autoritatea electorală să adopte pentru scrutinul parlamentar din 11 iulie 2021 o hotărâre care să prevină transportul organizat al alegătorilor în ziua votării, similară [hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4390 din 20 octombrie 2020 cu privire la unele aspecte ce țin de transportul organizat al alegătorilor la secțiile de votare în ziua alegerilor prezidențiale din 1 noiembrie 2020](#).

Subliniem că hotărârea CEC nr. 4390 din 20 octombrie 2020 a avut un caracter disuasiv, având drept rezultat diminuarea numărului de incidente de transportare organizată a alegătorilor, constatate de observatorii naționali comparativ cu scrutinul parlamentar din 2019. Potrivit rapoartelor Misiunii de Observare Promo-LEX, la alegerile parlamentare din 2019 au fost constatate 123 de incidente, comparativ cu primul tur al scrutinului prezidențial din 2020, când au fost identificate 50 de cazuri și, respectiv, 37 de incidente în turul doi^[1].

Hotărârea CEC a dus la sporirea vigilenței forțelor de ordine privind monitorizarea tuturor aspectelor legate de transportare organizată a alegători în ziua alegerilor și la simplificarea probării acestor incidente de către poliție. Misiunea internațională OSCE/ODIHR a scos în evidență că din

cele 300 de incidente raportate de poliție pe 1 noiembrie 2020 și din alte 325 din timpul celei de-al doilea tur de scrutin prezidențial, majoritatea incidentelor au fost legate de acuzațiile de transportare organizată în legătură cu cumpărarea voturilor. Din peste 200 de rapoarte, în aproximativ 10 cazuri, poliția a identificat dovezi ale transportului organizat[2].

Cu regret, problema transportului organizat de alegători nu a fost reglementată de către Parlament nici după scrutinul prezidențial din 2020. În aceste condiții aprobarea de către CEC a unei Hotărâri pe subiectul monitorizării și împiedicării transportului ilicit al alegătorilor se prezintă drept o soluție optimă pentru asigurarea unui scrutin electoral liber și corect. De asemenea, hotărârea va contribui la consolidarea premiselor legale pentru pronunțarea unor hotărâri ale instanțelor de judecată sau la constatarea unor încălcări de către organele de drept.

Potrivit constatărilor MO Promo-LEX, la alegerile prezidențiale din 2020, cazuri de transportare organizată au fost raportate atât pe teritoriul Republicii Moldova, cât și peste hotare. Cea mai mare parte din situații s-au produs în contextul organizării alegerilor pentru alegătorii din regiunea transnistreană. De exemplu, în primul tur al alegerilor în circa 74% de cazuri, iar în turul doi – în circa 57%.

Transportarea organizată a alegătorilor poate fi o sursă de corupere și influență nejustificată asupra votului acestora, în special în cazul alegătorilor din stânga Nistrului, care sunt privați de posibilitatea de a se informa liber despre ofertele electorale ale concurenților electorali, despre modalitatea de exercitare a dreptului de vot, despre drepturile și obligațiile electorale.

Amintim că după alegerile prezidențiale din 2016, Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 34 din 13.12.2016 a

evidențiat că coruperea alegătorilor trebuie privită ca o gravă încălcare a principiilor alegerilor libere și democratice, inclusiv a procesului echitabil și transparent al alegerilor. Asemenea încălcări creează precondiții pentru a pune la îndoială legalitatea și legitimitatea alegerilor. De asemenea, aceste încălcări pot influența considerabil rezultatele alegerilor.

Totodată, potrivit articolului 38 al Constituției Republicii Moldova, "voința poporului constituie baza puterii de stat. Această voință se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat". Acest fapt presupune inclusiv că toți concurenții electorali dispun de condiții egale pentru a face campanie electorală și a-și face cunoscute mesajele electorale alegătorilor, astfel ca aceștia să-și stabilească preferința de vot într-un mod liber, informat și conștient. Declarația Universală a Drepturilor Omului, prevede în articolul 19 că "Orice om are dreptul la libertatea opiniilor și exprimării; acest drept include libertatea de a avea opinii fără imixtiune din afară, precum și libertatea de a căuta, de a primi și de a răspândi informații și idei prin orice mijloace și independent de frontierele de stat".

Este bineștiut că, acest lucru este imposibil a fi realizat în partea stângă a Nistrului, care nu se află sub controlul constituțional al autorităților Republicii Moldova. Or, concurenții electorali nu se pot deplasa în această regiune a țării pentru a face campanie electorală, instituțiile locale de media nu organizează dezbateri electorale, iar instituțiile media din dreapta Nistrului care organizează dezbateri electorale și care emit spre Transnistria sunt bruiate de serviciile de securitate transnistrene. În asemenea condiții, opțiunea de vot a alegătorilor din regiune poate fi ușor influențată, inclusiv prin oferirea sau darea de bani, bunuri, servicii ori alte foloase în scopul determinării alegătorului să-și exercite drepturile sale electorale într-un anumit mod.

Iar imposibilitatea autorităților Republicii Moldova de a asigura protecția drepturilor și libertăților cetățenilor săi din Transnistria, creează condiții prin care acești alegători pot fi ușor constrânși sub amenințarea asupra securității personale de a vota într-un anumit mod.

În aceste circumstanțe, orice lipsă de acțiune menită să prevină transportarea organizată a alegătorilor, va duce la crearea de premise suplimentare de influențare și/sau constrângere a alegătorilor din stânga Nistrului să-și exercite dreptul la vot într-un anumit fel, dar și de creare a riscurilor suplimentare asupra securității acestor cetățeni.

Luând în calcul impactul pe care îl poate avea fenomenul transportării organizate de alegători în favoarea anumitor concurenți electorali asupra corectitudinii procedurilor de vot, precum și pornind de la rolul pe care l-a avut Hotărârea CEC nr. 4390 din 20 octombrie 2020 în reducerea numărului de cazuri de transportare organizată a alegătorilor, **solicităm Comisiei Electorale Centrale să adopte în regim prioritar o hotărâre similară și pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021.**

[1] Sursa: rapoartele finale de monitorizare a alegerilor Promo-LEX.

[2] <https://www.osce.org/files/f/documents/6/9/481306.pdf>.

**Grupul de lucru anti-tortură
al "Platformei de**

Solidaritate Civică” prezintă a doua măsurare anuală a indicelui de interzicere a torturii

În 2020, grupul de lucru a dezvoltat indicele și a efectuat prima măsurare pilot în 8 țări din regiunea OSCE. Indicele a fost calculat pentru fiecare țară și conținea evaluări ale mecanismului de stat de reacție contra torturii, controlului judiciar, existenței normelor din legislația națională care interzic tortura, nivelul asigurării garanțiilor procedurale de lucru pentru prevenirea torturii, mecanismele și mijloacele de prevenire a torturii care funcționează în țară, dar și gradul de acceptare de către stat a obligațiilor internaționale în domeniul interzicerii torturii.

În urma măsurării pilot, Grupul de lucru a purtat o serie de discuții pentru a evalua parametrii indicelui și a oferi o abordare mai cuprinzătoare pentru evaluarea situației din țară. Ca rezultat, au fost formulate o serie de modificări a metodologiei indexului – indicatorii au fost clarificați și adăugați, criteriile au fost echilibrate, reflectând atât reglementarea normativă, cât și practicile de aplicare a legii. În plus, a fost adăugată o nouă secțiune cu evaluări ale eficacității anchetei prin sondaje ale experților din acest domeniu (avocați, procurori, judecători, anchetatori, apărători ai drepturilor omului).

Mai jos sunt prezentate rezultatele măsurării indicelui pe parcursul anului 2020 în opt țări din regiunea OSCE: Armenia, Belarus, Kazahstan, Kârgâzstan, Moldova, Polonia, Rusia și Ucraina.

Statul	2020	2019
--------	------	------

Belarus	- 70,1	-94,2
Rusia	-27,97	0,81
Kârgâzstan	23.08	9.45
Kazahstan	27.25	-3.04
Polonia	82,67	-
Armenia	104	93,77
Moldova	122.21	121.26
Ucraina	161,1	107,83

Trebuie remarcată o creștere semnificativă a indicelui pentru unele țări.

În primul rând, acest lucru s-a întâmplat datorită revizuirii indexului, clarificării formulării unui număr de parametri și introducerii de noi parametri. În special, experții din Belarus observă că formulările actualizate ale indicatorilor indicilor sunt mai flexibile și permit luarea în considerare atât a argumentelor pro și contra legate de calitatea legii, cât și a aplicării legii, fără a ignora unele dispoziții semnificative ale acesteia, dar criticând unele omisiuni evidente. Experții asociază creșterea indicatorului indicelui pentru țară cu adăugarea și clarificarea indicatorilor din secțiunile despre subiecții responsabili de investigarea torturii și despre nivelul de incriminare a torturii din legislația din Belarus, unde, pe de o parte, nu există interdicția torturii în Codul penal, dar există în Constituție. Definiția torturii respectă pe deplin tratatele internaționale, dar nu există o pedeapsă pentru aceasta. Creșterea semnificativă a indicelui pentru Kazahstan s-a datorat în primul rând schimbării situației, cu apariția datelor cu privire la numărul de plângeri de tortură. Anul trecut, experții au remarcat lipsa unor astfel de date, dar au menționat că datele pot fi furnizate la cererea organismelor de stat.

În al doilea rând, din cauza schimbării situației din țară. De exemplu, experții din Ucraina notează că agențiile de aplicare a legii au început să acorde mai multă atenție problemelor înregistrării video, organizării stocării și accesului la arhive, precum și mai des să respecte garanțiile procedurale în timpul arestării – să apeleze rudele, să informeze Centrele de Asistență Juridică Gratuită, atunci când sunt plasați în unități de detenție temporară este obligatoriu să întrebe despre plângerile cu privire la leziuni și, în caz de astfel de situații, să solicite o ambulanță, care decide dacă o persoană poate fi deținută sau dacă este necesară spitalizarea. Acest lucru a fost facilitat de activitățile Mecanismului național de prevenire și a noului departament special pentru combaterea torturii în structura Biroului Procurorului General, care în ultimul an a actualizat problema și a întărit mecanismul de răspuns și urmărire penală a celor responsabili pentru faptele torturii.

În același timp, singura țară în care indicele a scăzut cu aproape 30 de puncte față de anul trecut este Rusia. Schimbarea a avut loc datorită clarificării parametrilor din secțiunile Control judiciar și Norme naționale privind incriminarea torturii. Dacă în 2019 apărătorii drepturilor omului au avut cel puțin unele date statistice privind sentințele primite la cereri către agențiile guvernamentale la dispoziția lor, acum agențiile guvernamentale fie nu au furnizat date statistice cererilor trimise de experți, fie s-au limitat la răspunsuri generale. Introducerea unor indicatori suplimentari în secțiunea privind incriminarea torturii cu privire la eficacitatea măsurilor de protecție și siguranță a victimelor torturii, în cazul Rusiei, a redus semnificativ indicatorul agregat pentru această secțiune. Aceasta înseamnă că, chiar dacă există sancțiuni pentru tortură în legislația rusă, victimele sunt slab protejate, sunt supuse presiunii, umilințelor, dosarele penale sunt aduse împotriva lor pentru denunțare falsă, iar instanțele, la rândul lor, ignoră aceste situații.

În general, imaginea distribuției indicelui pe o scară ascendentă a rămas aceeași ca în urmă cu un an. Doar Moldova a părăsit poziția de lider în Index. Dacă pentru o serie de indicatori specificați, în special furnizarea de garanții procedurale, indicatorul acestei țări a crescut, atunci în secțiunea privind furnizarea de înregistrări video și disponibilitatea informațiilor disponibile publicului privind reglementarea supravegherii video, Moldova a scăzut pe locul al doilea, deoarece țara noastră nu are informații disponibile publicului privind reglementarea utilizării monitorizării video.

La fel ca în anul trecut, principala problemă cu care se confruntă apărătorii drepturilor omului este absența sau prezentarea neclară și neregulată a datelor în domeniul public. În ciuda încercărilor făcute pentru a rezolva această problemă prin trimiterea de anchete către agențiile guvernamentale, în mai multe țări acest lucru nu a dus la succes. De exemplu, în Rusia s-au primit răspunsuri care nu conțin date statistice specifice, în timp ce în Kazahstan, răspunsurile de la diferite departamente conțin date diferite despre aceiași indicatori.

Din acest motiv, unii parametri ai indicelui pentru cele șase țări nu au fost incluși în indicatorul agregat. În special:

Lipsa unor statistici clare și ușor de înțeles cu privire la numărul de plângeri de tortură, numărul de dosare penale inițiate și numărul de cauze introduse în instanță în Belarus, Kazahstan, Polonia, Rusia;

Incapacitatea de a estima cu un anumit grad de certitudine sarcina asupra anchetatorilor din aproape toate țările participante la index. Problema principală aici este lipsa de informații cu privire la numărul de anchetatori implicați în investigarea cazurilor de tortură. Singurele excepții au fost Armenia (volumul de muncă pe investigator 8-9 cazuri) și Ucraina (34 cazuri pe investigator)

Lipsa accesului publicului, precum și furnizarea de informații contradictorii cu privire la numărul de plângeri de tortură, numărul dosarelor inițiate și numărul dosarelor aduse în instanță, nu a permis evaluarea volumului investigațiilor finalizate, precum și evaluarea capacității organului de anchetă de a continua anchetarea unui caz de tortură fără o plângere a victimei sau în cazul refuzului victimei în Belarus, Kazahstan, Polonia și Rusia.

Indicele pentru Republica Moldova a fost realizat în baza informațiilor colectate de Asociația Promo-LEX.

Pentru informații suplimentare:

Vadim Vieru, Avocat, Director de Program

Email: vadim.vieru@promolex.md

Tel: +37368017507

CtEDO a reconfirmat că așa-numitul sistem judiciar al "rmn" nu poate face justiție

La data de 29 iunie 2021, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a pronunțat Hotărârea în cauza **Șcerbinina v. Republica Moldova și Federația Rusă**, prin care a constatat încălcarea art. 6§1 al CEDO (dreptul la un proces echitabil) și a obligat autoritățile ruse să achite reclamantei suma de 3000 de Euro în calitate de prejudiciu moral, și suma de 1600

Euro în calitate de costuri și cheltuieli pentru reprezentare.

În anul 2013, reclamanta Irina Șcerbinina a fost concediată ilegal de la locul său de muncă, Centrul SIDA din or. Tiraspol, unde activa în calitate de medic. Potrivit reclamantei, concedierea sa a avut loc drept urmare a dezvăluirilor făcute public despre dezastrul din Centrul SIDA or. Tiraspol (*Центр по борьбе со СПИД и инфекционными заболеваниями*) și erorile grave comise de personalul medical și cel nemedical în cadrul acestui Centru. Unele nereguli din cadrul acestui Centru au fost confirmate de către așa-numita "procuratură rmn". Fiind de specialitate medic epidemiolog și având în spatele său mai mulți ani de activitate, reclamanta a denunțat încălcări grave ale regimului de securitate, din ce motiv nu era posibil de activat în cadrul acestui Centru medical, fără a-ți risca sănătatea. Imediat după ce reclamanta a sesizat mai multe "autorități", inclusiv "procuratura rmn" și împuternicitul pentru drepturile omului din regiunea Transnistreană, reclamanta a fost concediată, invocându-i-se drept motiv de concediere: *"divulgarea informației confidențiale fără coordonarea administrației Centrului"*.

Drept consecință, reclamanta a inițiat o acțiune împotriva angajatorului său în fața așa-numitor instanțe ale autoproclamatei "rmn." La data de 5 iunie 2014, așa-numita "curte supremă de justiție" de la Tiraspol a respins acțiunea reclamantei.

Ulterior, reclamanta s-a plâns și autorităților Republicii Moldova și Federației Ruse, însă fără nici un rezultat.

Prin urmare, la data de 4 decembrie 2014, Irina Șcerbinina a depus o cerere la CtEDO prin care a invocat încălcarea articolului 6 al Convenției și a menționat că procedurile "judiciare" în adresa sa nu au fost echitabile, deoarece instanțele care au examinat cazul ei nu erau „tribunale stabilite prin lege”. De asemenea, ea s-a plâns, în temeiul articolului 13, precum că nu a avut o cale de atac eficientă

împotriva încălcării drepturilor sale garantate de articolul 6 din Convenție. Reclamanta a fost reprezentată la CtEDO de către avocata Asociației Promo-LEX, Nicoleta Hriplivii.

Prin Hotărârea din 29 iunie 2021, CtEDO a stabilit că, Rusia a exercitat un control efectiv asupra regimului de la Tiraspol în perioada în care au avut loc faptele. În lumina acestei concluzii și în virtutea sprijinului militar, economic și politic continuu acordat administrației *de facto* de la Tiraspol, fără de care altfel nu ar putea supraviețui, Federația Rusă este responsabilă de încălcarea drepturilor reclamantei în cauza respectivă.

În lumina precedentelor sale, Curtea a amintit cauzele Mozer v. Rusia și Moldova (cauza nr. [11138/10](#)) și Eriomenco v. Rusia și Moldova (cauza nr. [42224/11](#)) unde a constatat că așa-numitul sistem judiciar al "rmn" nu este un sistem care reflectă o tradiție compatibilă cu Convenția. Prin urmare, Curtea constată că și în prezenta cauză a avut loc o încălcare a articolului 6 § 1 din Convenție în baza aceluiași temeiuri.

Hotărârea poate fi accesată [aici](#).

Pentru mai multe informații, contactați:

Nicoleta Hriplivii, Avocată, Asociația Promo-LEX

GSM: 069279133;

E-mail: nicoleta.hriplivii@promolex.md

Autoritățile statului trebuie să ia măsuri concrete pentru a îmbunătăți condițiile din penitenciare în conformitate cu standardele internaționale, dar și să asigure implementarea eficientă a mecanismului compensatoriu

Astăzi, 30 iunie 2021, Asociația Promo-LEX, în cadrul unei conferințe de presă, a prezentat documentul de politici

publice cu privire la "Implementarea mecanismului compensatoriu pentru detenția în condiții precare în Republica Moldova – de la (in)eficiență la suspendare."

Analiza de politică publică descrie modul de implementare a mecanismului preventiv și compensatoriu. De asemenea, analiza prezintă esența mecanismului preventiv și compensatoriu cu privire la condițiile de detenție în Republica Moldova, evoluția și eficiența acestuia, din momentul punerii lui în aplicare în 2019 și până în prezent.

Caracterul repetitiv al cererilor depuse de reclamantii în adresa Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO) contra Republicii Moldova, unde erau descrise aceleași probleme legate de condițiile materiale de detenție cum ar fi, spre exemplu, supraaglomerarea penitenciarelor, lipsa de igienă și condiții materiale adecvate, alimente insuficiente și de proastă calitate, precum și lipsa de îngrijiri medicale adecvate, a determinat Curtea să constate faptul că condițiile precare de detenție în Republica Moldova reprezintă o problemă sistemică.

Astfel, prin Legea nr. 163 din 20 iulie 2017 , au fost introduse modificări la art. 385 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova (CPP), prin care s-a dispus suplینirea articolului cu alineatele (5) și (6), prin implementarea unui mecanism privind reducerea pedepsei penale odată cu pronunțarea sentinței de condamnare dacă prevenitul a fost deținut în condiții precare de detenție. Iar prin Legea nr. 272 din 29 noiembrie 2018 , CPP a fost completat cu noi prevederi – articolele 473/1 – 473/4, care legiferează instituția reducerii pedepsei condamnatului deținut în condiții precare de detenție. Aceste două legi au fost publicate pe 20 octombrie 2017 și, respectiv, 12 decembrie 2018, iar prevederile referitoare la noul remediu compensatoriu au intrat în vigoare la 1 ianuarie 2019.

Până la 27 martie 2021, au fost depuse un total de 10874 de

cereri legate de condițiile pretinse inadecvate de detenție, dintre care 9840 de cereri în temeiul articolului 473/2 și 1196 cereri în temeiul articolului 385/5 din CPP. Instanțele naționale au finalizat examinarea a 8151 de astfel de cereri, în timp ce restul erau încă în proces de examinare.

Prin urmare, de la intrarea în vigoare a Legii, mecanismul compensator a devenit foarte popular printre persoanele aflate în detenție în penitenciarele din Republica Moldova. Mai bine de 80 % din totalul deținuților au adresat judecătorilor de instrucție cereri prin care au solicitat aplicarea mecanismului prin reducerea termenului de pedeapsă cu închisoarea, fie oferirea unei compensații monetare.

Pe de altă parte, Guvernul a inițiat modificări ale cadrului normativ care reglementează instituția mecanismului preventiv și compensatoriu. Se prezumă că factorul care a declanșat acest proces a fost eliberarea din sistemul penitenciar a unor persoane publice.

Ministerul Justiției în colaborare cu Administrația Națională a Penitenciarelor, au elaborat un proiect de lege referitor la modificarea instituției recursului compensator, care a fost înregistrat prin cererea nr. 03/3846 din 25 mai 2020, de către Cancelaria de Stat. Proiectul de lege încă nu a fost adoptat de către Parlament.

Autorii documentului încurajează autoritățile să ia măsuri concrete pentru a îmbunătăți condițiile din închisori și facilitățile de detenție în conformitate cu *Convenția ONU împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente crude, inumane sau degradante* și cu Regulile minime standard ale ONU pentru tratamentul deținuților.

Potrivit Avocatei Asociației Promo-LEX, Victoria Donica (Gamurari): "Statul are obligația de a nu supune preveniții și condamnații la condiții precare de detenție, dar și să asigure acestora standarde normale de izolare de societate. Cea mai

favorabilă acțiune din partea statului în vederea soluționării problemei date este de a îmbunătăți condițiile de detenție în penitenciare. Iar mecanismul compensator, vine să acopere acel prejudiciu cauzat pentru încălcarea art. 3 al Convenției.”

Documentul în format PDF poate fi accesat [aici](#)

Documentul a fost realizat în cadrul proiectului „Promovarea Drepturilor Omului în Republica Moldova, inclusiv în regiunea Transnistreană”, implementat de către Asociația Promo-LEX, cu suportul financiar al Departamentului Justiție și Drepturile Omului al [Fundația Soros Moldova](#). Opiniile exprimate în document nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorului.

Rusia condamnată de CtEDO în cazul lui Ion Manole și Alexandru Postica, ca urmare a incidentului de la podul de la Vadul lui Vodă din 2005

La data de 29 iunie 2021, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a emis hotărârea în cauza nr. 4711/07, **Manole și Postica vs. Republica Moldova și Federația Rusă**, prin care a constatat că Ion Manole și Alexandru Postica, au fost

victime ale detenției ilegale comise de către soldații ruși aflați la postul de menținere a păcii nr. 9 de pe podul peste Nistru între or. Vadul lui Vodă și s. Coșnița.

Astfel, s-a reținut că la 19 iulie 2005, în jurul orei 20.10, doi membri ai Asociației Promo-LEX, Ion Manole și Alexandru Postica, care se deplasau de la terenurile aflate după traseul Râbnița Tiraspol, unde se aflau într-o misiune de documentare, au fost reținuți la postul de menținere a păcii, amplasat în stânga Nistrului, în s. Coșnița. Motivul reținerii a constat în faptul că o pasageră a celor doi ar fi făcut o poză a unui panou publicitar din apropierea postului nr. 9 cu inscripția „Drum bun – Raionul Dubăsari”. În urma opririi automobilului ofițerul rus, care îndeplinea funcția de șef al grupului de pacificatori, a cerut distrugerea pozei.

La solicitarea de a fi explicate care sunt temeiurile reținerii și de a fi întocmite actele corespunzătoare, ofițerul rus a devenit foarte agresiv, bruscând și amenințând persoanele reținute și solicitând la telefon prezența superiorilor săi din Dubăsari. Acesta a blocat automobilul cu mijloacele speciale, ceea ce a determinat apariția unui ambuteiaj enorm.

Chiar după ce la fața locului au venit mai mulți reprezentanți ai structurilor de forță și martori de la diverse organizații, militarii ruși au continuat să manifeste un comportament agresiv față de oamenii pașnici prezenți la fața locului și în ciuda insistenței acestora, soldații refuzau să deblocheze automobilul persoanelor reținute abuziv. La un moment dat, fără vreun motiv, soldatul rus a tras două rafale în regim automat din arma din dotare. Doar datorită intervenției profesioniste a unui polițist din cadrul poliției rutiere din raionul Dubăsari, s-a reușit depășirea unui incident grav, care se putea solda cu victime și decese.

Incidentul a fost soluționat abia după miezul nopții, când reclamantii au fost lăsați să plece. Pacificatorii nu au

întocmit nici un proces verbal în acest sens, dar nici nu au justificat prin decizii legale comportamentul lor. Demersurile ulterioare ale reclamantilor nu s-au soldat cu succes.

Prin Hotărârea CtEDO din 29.06.2021 s-a constatat violarea art. 5 paragraf 1 și art. 5 paragraf 4 al Convenției, ca urmare a lipsei de temeiuri legale a detenției reclamantilor și a lipsa unor remedii pentru contestarea acestei detenții arbitrare. Curtea a dispus achitarea din contul Federației Ruse în beneficiul reclamantilor a câte 3000 Euro cu titlu de prejudicii morale și a sumei de 1500 Euro în calitate de costuri și cheltuieli. Hotărârea poate fi accesată [aici](#):

Reclamanții s-au auto-reprezentat, iar la etapa observațiilor au fost asistați în fața Curții de către Gerald Staberock și Lemetre Roemer, OMCT (Organizația Mondială Contra Torturii).

Pentru mai multe detalii contactați:

Alexandru Postica,

Consilier Dezvoltare Strategică

Asociația Promo-LEX

mob.: (+373) 69 10 48 51

e-mail: alexandru.postica@promolex.md

**Ziua Internațională de luptă
împotriva consumului și a**

traficului ilicit de droguri

Începând cu anul 1987, în fiecare an, în data de 26 iunie, la nivelul tuturor țărilor membre ONU se marchează Ziua Internațională de Luptă Împotriva Traficului și Consumului Ilicit de Droguri. [#UNODC](#) este promotorul campaniei internaționale de sensibilizare privind pericolele consumului de droguri, importanța prevenirii și a tratamentului dependenței. <https://bit.ly/2UwWweg>

Dependența de droguri în rândul populației – este una dintre cele mai grave probleme din Moldova, care are un impact negativ în privința stării socio-psiologice din societatea noastră în general.

Datele din rapoarte oficiale identifică faptul că numărul consumatorilor aflați la evidența a crescut cu 40%, atingând cifra de 12400 bolnavi sau 465,6 bolnavi la 100000 de locuitori. Aceasta este totuși partea vizibilă a realității. Datele statistice reflectă doar persoanele luate la evidență, numărul real al pacienților primari este mai mare decât cel oficial prezentat.

Deseori consumul de droguri începe de la o vîrstă foarte fragedă, din adolescență. Vieți distruse, tragedii și drame în familii. Societate în declin. Aceste persoane nu trebuie blamate, pedepsite, discriminate, condamnate, ci tratate și ajutate să iasă din acest cerc vicios prin crearea și accesul liber la programe de tratament intergat împotriva depedneței de droguri. Statul este acel actor primar responsabil de crearea condițiilor necesare, să ducă o luptă reală cu traficul de droguri și nu doar cu consumul acestora. Consumul trebuie prevenit, iar consumatorii tratați.

Ce ar trebui să facă Statul pentru a combate traficul și a micșora consumul de droguri în Republica Moldova și ce face Statul în realitate:

Consumul de droguri este o boală și nu o crimă. La noi

Însă, consumatorii de droguri sunt cel mai des vizați de către sistemul penal, decât de cel medical. În Moldova continuă să fie aplicat un cadru normativ care pune accent pe penalizarea persoanelor dependente de droguri, și nu tratarea acestora. În Moldova lupta mare se dă cu consumatorii și nu cu traficanții de droguri. Potrivit datelor oficiale, din numărul total al infracțiunilor din domeniul drogurilor înregistrate în 2020 – 62,2 % din infracțiunile date au fost pornite în baza art.217 din Codul Penal – „Circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora FĂRĂ scop de înstrăinare”, și doar 28,7% – “Circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora ÎN scop de înstrăinare”. <https://bit.ly/3jh03ba>

2 Statul adoptă Strategii antidrog, însă nu evaluează eficiența acestora și nivelul de realizare. Nu evaluăm Strategiile “vechi”, dar adoptăm Strategii noi, promovând astfel aceleași probleme nesoluționate (analiza CNA <https://bit.ly/3x0PDjE> și <https://bit.ly/3jgh8BL>).

3 Statul nu asigură accesul consumatorilor de droguri la sistemul de asistență medicală, psihologică și socială de calitate. Nu există o strategie sau plan în privința creării, organizării, reformării asistenței narcologice în Moldova. Pacienții astăzi nu au acces la un serviciu de tratament integrat al dependenței. Noroc de unele organizații neguvernamentale (asociații) care asigură un număr de pacienți cu unele programe de reabilitare alternativă, dar capacitatea acestora este una extrem de mică în raport cu numărul de pacienți dependenți de droguri.

4 Acoperirea programului de terapie de substituție cu opiacee care se aplică persoanelor consumatoare de acest tip de droguri, este cu mult sub nivelul necesar. Nici astăzi, nu a fost încă elaborate și aprobat Protocolul clinic național privind tratamentul dependenței de alte tipuri de droguri (altele decât opiacee).

5 Potrivit Registrului de riscuri 2019-2020, aprobat de Dispensarul Republican de Narcologie se atestă o multitudine de probleme, unele se referă la lipsa standardelor de calitate a serviciilor prestate; neglijarea și neaplicarea medicinei bazate pe dovezi; lipsa indicatorilor de evaluare a calității serviciilor medicale prestate pacienților etc.

<https://bit.ly/2T8eoMi>

6 Nu se desfășoare acțiuni complexe, campanii naționale de sensibilizare a opiniei publice, de prevenire a consumului de droguri în societate, de lupta cu stigmatizarea și discriminarea persoanelor dependente de droguri. Nu am văzut nici un panou informativ elaborate de către instituțiile statului privind rețeau de asistență narcologică care poate asista un pacient. Faptul că se fac niște seminare etc., nu poate fi calificat drept campanie națională de prevenire a consumului de droguri. Există o necesitate stringentă de informare a pacienților privind accesul la tratament și ajutor oferit din partea statului (măcar și cel existent).

7 Legea penală prevede în continuare aplicarea forțată a tratamentului, însă nu asigură acest tratament de calitate. Potrivit datelor ANSP, numărul de cazuri noi pentru care a fost dispus de către instanță tratamentul forțat, din 2018 este în creștere. <https://bit.ly/3qqBJoy> Potrivit unei Analize recent publicate (ianuarie 2021) de către Centrul Național Anticorupție a politicilor și strategiilor antidrog din Moldova, eficiența acestora este mult sub limita așteptărilor și rezultatelor planificate.

1 Au fost aprobate mai multe strategii naționale elaborate, însă lipsa unor rezultate reale impune necesitatea de a supune unei analize activitățile și măsurile întreprinse sub aspectul stabilirii vulnerabilităților care NU au permis realizarea obiectivelor propuse.

2 Continuă războiul contra drogurilor, care durează de peste patru decenii, succesul fiind lăsat așteptat prin promovarea politicilor de combatere a drogurilor.

3 În această analiză, chiar CNA își pune întrebări retorice privind realizarea Strategiei 2011-2018: "Există oare la moment un sistem complex eficient și operațional de colectare a datelor în domeniul drogurilor sau au fost realizate celelalte viziuni ale Analizei SWOT? A fost oare realizat scopul final al Strategiei? Sunt interogații retorice."

4 Adoptarea unei strategii și a planurilor de acțiune nu este de ajuns. În dependență de rezultatele intermediare obținute, urmează să fie asigurat permanent sprijinul

activităților desfășurate în scopul implementării cu succes, fie prin mijloace financiare, fie resurse umane sau un cadru legislativ adecvat.

5 S-a constatat ineficiența organizațională a Comisiei Naționale Antidrog; existența unor defecțiuni și neajunsuri în segmentul cooperare și coordonare a activităților din Strategia din 2018; Lipsa unui mecanism și proceduri stricte de control; lipsa de transparență în realizarea Strategiei etc.

6 Situația raportată la momentul adoptării Strategiei pentru anii 2020-2027 de asemenea, nu este deloc pozitivă. Moldova nu a înregistrat progrese în calitatea monitorizării deceselor asociate consumului de droguri. În primul rând, s-a evidențiat că Moldova nu dispune de date pentru raportare în conformitate cu definiția standard a decesului asociat consumului de droguri (DAD).

Multe din problemele existente și astăzi, au fost constatate de [Promo-LEX](#) încă în 2014. A se vedea Rapoartele [Promo-LEX](#):

– *„Percepțiile și comportamentul poliției față de consumatorii de droguri injectabile în Republica Moldova” (2014)*

<https://bit.ly/3wXH6hG>

– *Circuitul ilegal de droguri fără scop de înstrăinare – între practica contravențională și cea judiciară, Studiu Promo-LEX (2017)* <https://bit.ly/3dcXQJ0>

Pentru mai multe informații, contactați:

Nicoleta Hriplivîi, Avocată, Asociația Promo-LEX

GSM: 069279133;

E-mail: nicoleta.hriplivii@promolex.md